

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Voimaa ihmisiltä ihmisille

Käsikirja kylätapahtuman avuksi

Maija Valkeapää

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

5/2011

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Maija Valkeapää	Sivumäärä 44 ja 26 liitesivua
Työn nimi Voimaa ihmisiltä ihmisille – Käsikirja kylätapahtuman avuksi	
Ohjaava(t) opettaja(t) Sanna Pekkinen, Molla Walamies	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimisto	
Tiivistelmä <p>Tämän työelämälähtöisen ja toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Voimaa ihmisiltä ihmisille -osatapahtuman tuotantoprosessia. Osatapahtuma kuuluu perinteisiin Säynätsalopäiviin, jotka järjestetään vuosittain elokuun toisena viikonloppuna Säynätsalon kaupunginosassa Jyväskylässä. Voimaa ihmisiltä ihmisille on luonteeltaan ei-kaupallinen ulkoilmatapahtuma, jossa paikalliset järjestöt esittäytyvät toiminnallisten pisteiden muodossa. Lisäksi tapahtumassa on lavaohjelmaa, kuten musiikkiesityksiä ja haastatteluja. Tapahtuman sisältö vaihtelee vuosittain järjestöjen kiinnostuksen mukaan.</p> <p>Lähtökohtana opinnäytetyölle oli tarve auttaa toimijoita tapahtuman toteuttamisessa. Opinnäytetyön teoreettisena viitekehystenä olivat yhteisöllisyys ja kyläytyminen, joiden pohjalta pyrittiin löytämään teorioita yhteisöllisyyden kehittämiseen ja ymmärtämiseen. Tiedonhankintamenetelminä käytettiin omakohtaisia kokemuksia ja havaintoja. Lisätietoa hankittiin tapahtumapäivänä teetetyin kyselyn avulla. Tuotantoprosessin kehittämisen tuloksena syntyi käsikirja, jonka tarkoituksena on helpottaa tapahtuman järjestämistä jatkossa, parantaa tapahtuman laatua sekä syventää yhteisöllisyyttä tapahtumatuotannon välityksellä.</p> <p>Käsikirjan tekoprosessissa olivat mukana työn tilaaja sekä paikalliset yhdistystoimijat, jotka ovat käsikirjan tulevia käyttäjiä. Saadun palautteen mukaan käsikirjaan oltiin erittäin tyytyväisiä ja käsikirjaa voidaan hyödyntää myös muiden tapahtumien järjestämisessä. Palautteen mukaan käsikirjasta huokui ammattimaisuus ja huolellinen paneutuminen aiheeseen, mikä osoittaa tuottajan ammattitaidon ja merkityksen ammattialalle. Käsikirjasta julkaistiin yksi lukukappale Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimistoon ja se on saatavilla myös aluetoimiston nettisivuilta.</p>	
Asiasanat paikallistapahtuma, käsikirja, kyläytyminen, yhteisöllisyys	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Cultural Management

ABSTRACT

Author Maija Valkeapää	Number of Pages 44+26
Title Voimaa ihmisiltä ihmisille – A manual to help hold a village event	
Supervisor(s) Sanna Pekkinen, Molla Walamies	
Subscriber and/or Mentor Säynätsalo district office in Jyväskylä	
Abstract <p>The aim of this working life oriented and functional thesis was to develop the production process of the event Voimaa ihmisiltä ihmisille. The event is part of the traditional Säynätsalopäivät, which is held every year, on the second weekend of August in Säynätsalo district in Jyväskylä. Voimaa ihmisiltä ihmisille is a non-profit outdoor event in which functional introduction spots are organized by local associations. The event also includes stage happenings, such as music and interviews. The content of the event varies every year depending on the associations' interests.</p> <p>Necessity to help local operators organize the event was the basis for the thesis. Theoretical contexts for the thesis were communality and the sense of community. Theories for communality development and understanding were attempted to be found via these terms. Material was accumulated via personal experiences and observations. Further information was collected by using a questionnaire in the event. The result of the development of the production process was a manual. The purpose of the manual is to make event producing easier in the future, increase the quality of the event and make communality deeper via production process.</p> <p>The subscriber of the thesis and local associations who will be the future users of the manual took part in developing the manual. According to feedback, the associations as well as the subscriber were very satisfied with the manual that can also be used in organizing other events. Also according to feedback, the manual was oozing with professionalism and thorough zoom in on the subject which is an indication of the producer's skills and the significance of the producer field. The manual can be found on the website of the Säynätsalo district office and one paper version was also printed and handed out to the district office.</p>	
Keywords local event, manual, communality, sense of community	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 YHTEISÖLLISYYS JA KYLÄYTYMINEN	7
2.1 Mitä ovat yhteisö ja yhteisöllisyys	7
2.2 Kyläytymisen ilmiö Säynätsalossa	8
3 TIEDONHANKINTAMENETELMÄT	11
3.1 Tiedonhankinnan lähtökohdat	11
3.2 Yhteisöllisyyden havainnointi Säynätsalossa	13
3.3 Kyselyn teettäminen tapahtumapäivänä	15
4 VOIMAA IHMISILTÄ IHMISILLE	17
4.1 Säynätsalopäivät ja sen osatapahtumat	17
4.2 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman kuvaus	17
4.3 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman suunnittelu	18
4.4 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumapäivä	20
5 KYSELYTULOKSET	23
5.1 Tulokset ja analysointi	23
5.2 Tulosten yhteenveto	27
6 VOIMAA IHMISILTÄ IHMISILLE -KÄSIKIRJA	27
6.1 Mikä on käsikirja	27
6.2 Käsikirjan graafinen ilme	28
6.3 Sisällön suunnittelun lähtökohdat	30
6.4 Käsikirjan koonti ja sisältö	32
6.5 Valmiin käsikirjan palaute ja jakelu	36
7 POHDINTA JA KEHITYSIDEAT	37
LÄHTEET	42
LIITTEET	44

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tilaaja on Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimisto. Säynätsalo on Jyväskylän etelälaidalla sijaitseva saaristokaupunginosa. Säynätsalon aluetoimisto sijaitsee Säynätsalon kunnantalossa, joka on yksi arkkitehti Alvar Aallon merkittävimmistä rakennuksista. Kunnantalossa vieraillee vuosittain tuhansia arkkitehtuurimatkailijoita ympäri maailman. Matkailuneuvonnan lisäksi aluetoimisto tarjoaa neuvontapalvelua paikallisille asukkaille kaupungin alueellisena yhteispalvelupisteenä. Säynätsalossa järjestetään vuosittain Säynätsalopäivät, joka on talkoohengessä toteutettu kulttuuritapahtuma. Ohjelma koostuu lukuisista osatapahtumista, joita järjestetään eri puolilla saaristoa. Ohjelmassa on muun muassa liikuntaa, musiikkia ja näyttelyitä. Tällä hetkellä aluetoimisto auttaa paikallisyhdistyksiä Säynätsalopäivien tiedotustehtävissä sekä vastaa Säynätsalopäivien suunnittelupalavereista.

Opinnäytetyön tekeminen Säynätsalon aluetoimistolle tuli ajankohtaiseksi, kun minut valittiin kesätöihin Säynätsalopäivien tuotannollisiin tehtäviin sekä aluetoimiston yleisiin tehtäviin. Olin jo jonkin aikaa etsinyt tilaajaa opinnäytetyölle ja ehdotin opinnäytetyön tekemistä Säynätsalon aluetoimistolle. Tilaaja innostui asiasta, ja lähdimme yhdessä pohtimaan sekä kiinnostuksen kohteitani että tilaajan tarpeita. Perustavanlaatuisia töitä Säynätsalopäiviin liittyen ei ollut tarpeellista tehdä, sillä aikaisempi kesätyöntekijä, Sanna Humalajoki toteutti opinnäytetyön Säynätsalopäivistä vuonna 2009. Näin ollen päätimme keskittyä Voimaa ihmisiltä ihmisille -osatapahtuman kehittämiseen, jolle oli myös selvä tarve.

Voimaa ihmisiltä ihmisille on hyvin mielenkiintoinen kehittämiskohde, sillä tapahtuma järjestettiin vuonna 2009 ensimmäistä kertaa. Se on erittäin tervetullut lisä Säynätsalopäivien tapahtumatarjontaan, ja jatkoa tapahtumalle on toivottu kovasti. Tapahtuma on luonteeltaan ei-kaupallinen ja helposti lähestyttävä, ja se korostaa säynätsalolaisista identiteettiä. Voimaa ihmisiltä ihmisille on vakiinnuttamassa asemaansa yhtenä Säynätsalopäivien osatapahtumana. Vaarana kuitenkin on, että tapahtumalle ei tulevaisuudessa löydy järjestäjätahoa, joka ottaisi vastuun tapahtuman toteutuksesta. Vaikka tapahtuma on hyvin suosittu, sen järjestäminen vapaaehtoisvoimin on koettu haastavaksi.

Opinnäytetyöni tuloksena syntyi käsikirja, jonka tarkoituksena on helpottaa tapahtuman tuottamista jatkossa. Käsikirja pitää sisällään muun muassa lupa-asioita, aikataulutusta ja markkinointia. Käsikirja on suunnattu kaikille niille tahoille, jotka tulevana vuosina ovat toteuttamassa tapahtumaa. Käsikirjaa voi hyödyntää myös muiden eikaupallisten tapahtumien tuotannossa ja se on saatavilla Säynätsalon aluetoimiston nettisivuilta. Opinnäytetyöni aiheen tärkeys muodostuu työn hyödynnettävyyden ja tarpeellisuuden kautta.

Opinnäytetyön punaisena lankana on yhteisöllisyys, joka korostui kaikissa työvaiheissa. Tavoitteena on, että käsikirjan avulla tuotantoprosessi helpottuu ja yhteisöllisyys lisääntyy. Käsikirjan avulla paikalliset yhdistystoimijat ymmärtävät, että vastuuta voi jakaa useammalle henkilölle. Kun työn määrä keventyy, myös tapahtuman järjestäminen on mukavampaa ja vapaaehtoisia on helpompi saada mukaan. Tätä kautta yhteisöllisyys lisääntyy, sillä yhdessä tekeminen koetaan mielekkääksi ja tapahtuman sisällölliseen puoleen pystytään panostamaan entistä enemmän. Opinnäytetyöni merkittävyyttä ammattialalle lisää konkreettinen tuote, käsikirja, jonka kautta välittyy kulttuurituotannollinen osaamiseni. Tuote edellytti kuitenkin, että minun oli ”soluttauttava” mukaan paikallisyhteisön toimintaan. Kulttuurituottaja ei siis voi toimia yhteisön ulkopuolelta käsin, vaan osallistava ja aktiivinen rooli edesauttaa tuotteen ja tapahtuman onnistumista.

Koska opinnäytetyöni on toiminnallinen, puhun tutkimusongelman sijaan kehittämisiongelma. Tavoitteena oli luoda käsikirja, jonka avulla tapahtumaa on helpompi järjestää jatkossa. Tapahtumaa saattavat jatkossa järjestää henkilöt, joilla ei ole tapahtumatuotannon kokemusta. Kehittämisiongelmana opinnäytetyössäni on, miten käsikirja vaikuttaa tapahtuman onnistumiseen ja lisää yhteisöllisyyttä tapahtuman tuotannossa.

Aihe on mielestäni ajankohtainen, sillä vapaaehtoistyötä on alettu arvostaa aiempaa enemmän. Lisäksi nykyään puhutaan paljon yhteenkuuluvuuden tunteesta ja kulttuurin terveydellisistä vaikutuksista. Toisaalta kulttuuritarjonta on keskittynyt suurin kaupunkeihin ja ydinkeskustaan. Pelkona on, että maaseudun ja syrjäisimpien kaupunginosien palvelutarjonta heikkenee, minkä myötä väestö muuttaa pois seudulta. Tyhjenevät kylät, häviävät palvelut, ja huoli kylien yleisistä elinolosuhteista ovat synnytt-

täneet jo 80-luvulta alkaen useita projekteja, joiden avulla kyläseutuja on pyritty elävöittämään (Grönfors 1982, 121). Maaseutukyliin verrattuna tietyillä kaupunginosilla on hieman parempi tilanne. Kasvukeskukset, kuten Jyväskylä, Oulu ja Turku sekä näiden ympäristökunnat ovat kasvattaneet tasaisesti asutun alueen pinta-alaa vuosina 1980–2007. Kaukana kasvukeskuksista sijaitsevilla kunnissa sen sijaan asuttu alue on kutistunut ainakin ajoittain. Lisäksi nykyinen taloudellinen taantuma voi syventää alueiden kehityseroja. (Kunnallisalan kehittämissäätiö 2011.) Tästä voidaan päätellä, että talkoovoiman ja yhteisöllisyyden merkitys syrjäisimmissä kunnissa ja kaupunginosissa kasvaa entisestään.

Käytän opinnäytetyössäni sanaa toimija, jolla tarkoitan paikallisyhdistysten aktiivisia jäseniä. Toimija kuvaa paremmin sitä roolia, joka yhdistysten aktiivisilla jäsenillä Säynätsalossa on. Lisäksi opinnäytetyön luettavuus mielestäni helpottuu käyttäessäni sanaa toimija.

Opinnäytetyöni alkaa teoriaosuudella, jonka jälkeen kerron tiedonhankintamenetelmistä. Tiedonhankintamenetelmien jälkeen esittelen Voimaa ihmisiltä ihmisille - tapahtuman sekä analysoin tapahtumapäivänä keräämäni kyselyn tuloksia. Kyselytuloksista päästään käsikirjan esittelyyn ja tekoprosessin kuvaukseen. Opinnäytetyöni päättyy pohdintaan, jossa arvioin työn onnistumista ja esittelen kehitysideoita.

2 YHTEISÖLLISYYS JA KYLÄYTYMINEN

2.1 Mitä ovat yhteisö ja yhteisöllisyys

Käsitteellä yhteisö viitataan ihmisten välisen vuorovaikutuksen tapaan, ihmisten yhteenkuuluvuuteen tai siihen, mikä on yhteistä tietyille ihmisryhmälle. Heikki Lehtosen (2000) mukaan yhteisön muodostumiselle on kaksi ehtoa. Yhteisöllisyys voi kehittyä vuorovaikutuksessa jonkin konkreettisen toiminnan seurauksena, jolloin tuloksena voi syntyä toiminnallinen sidos. Yhteisöllisyys voi ilmetä myös vahvana yhteenkuuluvuuden tunteena, jonka tuloksena syntyy yhteisyyttä ja ryhmäidentiteetti vahvistuu. Yhteisöllisyys voi muodostua kahdella tavalla, joko yhteisöllistymisellä tai yhteisöllistä-

misellä. Yhteisöllistymisessä joukko ihmisiä pyrkii omaehtoisesti järjestämään elämänsä tietyllä tavalla. Yhteisöllistymisessä aito osallistuminen ja sosiaalinen yhteisyys kohtaavat, mistä kansalaistoiminnassa ja hyvin toimivassa harrastusyhteisössä on kyse. Yhteisöllistämisen sijaan ihmisryhmiin pyritään tietoisesti vaikuttamaan niiden ulkopuolelta siten, että ne järjestäisivät elämänsä yhteisöllisesti. Yhteisöllistämisen on kyse esimerkiksi työpaikkojen tiimitysprosesseissa. Yhteisöllistämisen harvoin saavutetaan korkeatasoisia yhteisyystavoitteita. (Kuittinen & Kejonen 2009, 245–246.)

Aito yhteisö on sellainen sosiaalisen suhteen muoto, jota ohjaavat yhteiset mielenkiinnon kohteet ja arvot. Yhteisön rakentuminen ei tapahdu itsestään yhteisen toiminnan kautta, vaan ensin täytyy syntyä aito yhteisöllinen suhde syvän elämisen ja jakamisen kautta. Yksilöt voivat kuulua monenlaisiin yhteisöihin. Yhteisöistä haetaan elämän kiintopisteitä, sielunkumppaneita ja niiden avulla vahvistetaan omaa identiteettiä. (Laukkanen & Vaattovaara 2009, 204–205.)

Ilman yhteenkuuluvuuden ja yhteen hiileen puhaltamisen tunnetta ei oikeastaan ole yhteisöllistä elämää ja sen suomaa turvaa ja merkitystä. Yhteisöllisen elämän voimavaroja ovat yhteisyys, yhteenkuuluvuus, tuki ja rajat, identiteetti ja merkityksellisyys. Ilman näitä elämä ei voi olla sosiaalisesti kestävä, vaan siitä puuttuu merkitys, jatkuvuus ja vakaa suunta. (Lähteenoksa 2008, 116.)

2.2 Kyläytymisen ilmiö Säynätsalossa

Kirjassa *Viisas arki – opas yhteisöllisyyteen* Meri Lähteenoksa paneutuu kyläytymiseen. Hän oli mukana projektissa, jossa Tampereen keskustaan synnytettiin oma kyläyhteisö. Kirjassa Lähteenoksa puhuu kyläytymisen mallista. Kyläytyminen voi alkaa pihatalkoina tai yhteisinä juhlina. Kyläytymisestä puhuminen, etenkin kaupunkien yhteydessä voi tuntua teennäiseltä. Jopa kerros-, rivi- tai omakotitaloalue voi muodostaa oman pienen kylän. Kyläytymiseen ei ole tiettyä kaavaa – se voi tapahtua itsestään tai syntyä tietoisesta toiminnasta. (Lähteenoksa 2008, 21.) Näin on käynyt Säynätsalossa. Uskon, että juuri Säynätsalossa kyläytyminen on syntynyt itseltään tekemisen kautta. Lähteenoksan projektikylä Annikki syntyi kaupungin ytimeen.

Ehkäpä tällaiset kaupunkien ytimiin syntyvät kylät ovat niitä, jotka muodostuvat tietoisesti. Maaseudulla kyläytymiseen tarvittavat puitteet ovat itsestään selviä. Ilman naapureiden apua ja yhteistyötä ei välttämättä tulla toimeen. Kaupungissa sen sijaan palvelut ovat lähes jokaisen kaupunkilaisen saatavilla. Kaukaisimmat kaupunginosat voivat jäädä tästä paitsi. Niinpä kyläytymistä tapahtuukin helpoiten siellä, missä sitä tarvitaan. Säynätsalossa kyläytyminen on alkanut saaren syntysijoilta asti. Maantieteellinen saaristomaisuus on eristänyt Säynätsalon omaksi alueekseen ja käynnistänyt kyläytymisen.

Kylälle ei löydy yhtä oikeaa määritelmää, vaan kasa tulkintoja:

”Maaseudun perusyhteisö on kylä. Sille ei kuitenkaan ole olemassa yksiselitteistä määrittelyä. Käytettiinpä kylästä millaista määritelmää hyvänsä, kylälle on kuitenkin tyypillistä, että se ei ole syntynyt hetkessä. Kylällä on yleensä pitkät perinteet ja historia, usein myös yhteenkuuluvuutta osoittava ”kylähenki”.” (Yhyres kehittämissyhdystys ry 2011.)

”Kylä voidaan määritellä usealla eri tavalla. Entisaikaan kylä miellettiin usein maantieteellisestä näkökulmasta maarekisterikylänä tai kylän rakenteen muodostumisen kautta esimerkiksi ryhmäkylänä. Tässä ohjelmassa kylä määritellään kylätoiminnan näkökulmasta. Kylä on alue, jonka asukkaat kokevat yhteisenä toiminta-alueena. Kylät mielletään usein maaseutualueiden asuinpaikoiksi, mutta kylä voi yhtä hyvin sijaita niin kuntien taajama-alueilla kuin kaupungin keskustoissakin, jos asukkaat kokevat alueen yhteiseksi toiminnalliseksi kyläksi. Toiminta muotoutuu siten kunkin kylän omista tarpeista ja lähtökohdista.” (Pirkan kylät ry, kyläasiamieshanke 2006.)

Voidaanko Säynätsalosta puhua kylänä? Jos ei, ainakin sitä voidaan vahvasti verrata kylään. Vaikka Säynätsalo onkin kaupunginosa, siinä täytyvät kaikki kylän tunnuspiirteet, joita myös historiallinen kehitys tukee. Vuonna 1897 Johan Parviainen osti asumattoman Säynätsalon saaren sahan perustamista varten. Tästä alkoi Säynätsalon kehittyminen tämän päivän teollisuusyhdyskunnaksi. Kun Säynätsalo asutettiin, oli se alkuun osa Korpilahtea, ja myöhemmin, vuodesta 1920, osa Muuramea. Ennen Jyväskylän kaupunkiin liittymistä Säynätsalo ehti olla itsenäinen kunta pitkään, vuosina 1924–1992. Säynätsalo on maantieteellisesti irrallinen kaupunginosa, oma saarekkeensa. (Rautjoki 1994, 40; Säynätsaloseura 2011.)

Kylän hyviä puolia ovat mahdollisuudet nopeisiin päätöksiin. Kylän tavat ovat byrokrattisten järjestelmien ulottumattomissa. Toimeen voidaan tarttua heti sen sijaan

että odotetaan suuria rahavirtoja tai lakimuutoksia. Talkoohenki, innostuneisuus ja idearikkaus ovat pääomavirtoja, jotka sivuttavat taloudelliset kysymykset. Kyläytymisen voi muuttaa siihen osallistuvien ihmisten elämää, mutta myös koko maailmaa. Kyläytymisen vaikutukset voivat näkyä maailmanlaajuisissa taloudellisissa muutosprosesseissa samalla tavalla kuin paikallisissa rahaverkostoissa. (Lähteenoksa 2008, 23.) Säynätsalo osana Jyväskylän kaupunkia ei ole vapaa taloudellisista velvoitteistaan. Ennen kuntien yhdistymistä Säynätsalo vastasi itse omista tuloista ja menoista. Nyt, osana suurempaa kokonaisuutta, käytännöt ovat muuttuneet. Moniin toimintoihin tarvitaan erilaisia lupia ja raportointivelvollisuus on lisääntynyt. Pelkona on, että tällaiset vaatimukset vievät ilon itse toiminnalta. Yhdessä tekeminen, toimiminen ja ideoiden synnyttäminen ei ole yhtä mukavaa, jos siitä pitää raportoida aina ulkopuolisille.

Ei ihme, että Annikin kaltaisia kyläyhteisöjä on tietoisesti lähdetty muodostamaan keskelle kaupunkia. Nykyisin kaupunkien asuinalueilla on mahdollista elää siten, ettei kukaan tunnista olemassaoloasi. Asukkaat eivät tervehdi toisiaan, vaan teeskentelevät, etteivät näe. Spontaani tervehtiminen kaupunkioloissa koetaan oudoksi ja monimutkaiseksi. Ainut ryhmä, kenellä on tällaiseen tervehtimiseen oikeus, ovat koiranomistajat. He tervehtivät ensin koiraa ja sitten toisiaan. (mt., 26–27.) Spontaaniin tervehtimiseen törmätään vasta sitten, kun on matkustettu kaupungista maalle juhannuksen viettoon. Säynätsalon kaupunginosa kuitenkin poikkeaa säännöstä. Idyllisessä ja omaperäisessä saaristossa on lupa tervehtiä toisia milloin missäkin. Muistan aina sen hetken, kun piipahdin ensimmäisen kerran säynätsalolaisessa lähikaupassa. Lähes kaikki ovesta kulkeneet asiakkaat tervehtivät minua. Ehkä he tiesivät, että aluetoimistoon on tullut nuori kesätyöntekijä ja tiesivät heti minun olevan kyseinen henkilö. Minä en kuitenkaan tuntenut heitä. Tunne oli mieluisa – täällä olen töissä, tänne minä kuulun.

Lähteenoksan mukaan kylällä on hyvä olla olemassa oma sisäänheittostrategia uusille asukkaille. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sääntömääräinen asukastoimikunnan kokous, tupaantuliaisjuhlat, muuttoapu tai tervetuliaiskori. (mt., 30.) Mielestäni Säynätsalopäivät on säynätsalolaisten oma sisäänheittostrategia. Silloin tavataan uusia ja vanhoja säynätsalolaisia sekä halutaan tutustua paremmin paikallisiin toimijoihin. Säynätsalopäivät ovat ennen kaikkea muistojen jakamista varten. Silloin muistellaan

Säynätsalon historiaa, jaetaan kokemuksia ja haaveillaan palaamisesta vanhoihin hyviin aikoihin.

3 TIEDONHANKINTAMENETELMÄT

3.1 Tiedonhankinnan lähtökohdat

Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena voi syntyä esimerkiksi opas, ohjeistus tai tapahtuma ja tässä tapauksessa käsikirja. Tiedon keräämisen tulee toiminnallisessa opinnäytetyössä olla harkittua, sillä on olemassa vaara, että työ laajenee liian suureksi. Aineiston hankinta voi kuitenkin olla tarpeellista, jotta opinnäytetyönä luotu tuotos vastaa kohderyhmän tarpeisiin. Toiminnallisessa, laadullisen tutkimusotteen omaavassa työssä kerätyn aineiston ei tarvitse olla tarkkaan analysoitua, vaan sitä käytetään enemmänkin lähdeaineistona. Aineiston keruu voi tapahtua myös hyvin perustasoisesti. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 56–58.)

Opinnäytetyöni on laadullinen ja siinä on toimintatutkimuksellinen ote. Työstäni tekee toiminnallisen sen ammatilliseen käytäntöön kohdistuva tuote, käsikirja. Ideana ei ollut analysoida tarkasti teettämäni kyselyn kautta saatua tietoa, eikä se ole toiminnallisessa opinnäytetyössä välttämätöntä (mt., 64). Kyselyaineiston tulokset toimivat vain apuvälineenä kehittämisprosessissa. Pääpaino oli havainnoinnin ja omien muistiinpanojen kautta saadulla tiedolla. Aineiston määrä on melko pieni, mutta toiminnallisessa opinnäytetyössä aineiston laatu on sen määrää tärkeämpää (mt., 64). Omasa työssäni olen saavuttanut laadukkuuden olemalla itse mukana toimintaprosessissa ja tekemällä muistiinpanoja havaitsemistani kehityskohteista.

Laadullisen opinnäytetyön yleisimpiä aineistonhankintamenetelmiä ovat haastattelut, kyselyt ja havainnointi (Tuomi & Sarajärvi 2002, 73). Opinnäytetyössäni keräsin tietoa omakohtaisten kokemusten ja havaintojen kautta. Näihin kuuluvat muun muassa yhteiset palaverit, vapaamuotoiset keskustelut sekä havainnot tuotantoprosessissa. Lisätietoa keräsin tapahtumapäivänä teetetyllä kyselyllä. Kyselyn tarkoituksena oli mielipiteiden kartoittaminen anonymisti. Näin yksittäisillä henkilöillä oli mahdollisuus

nimettömänä kertoa mielipiteitä ja antaa palautetta. Havaitsin Säynätsalopäivien suunnittelupalavereissa, että ryhmäpaine voi vaikuttaa henkilöiden käytökseen, mikä vuoksi päätin teettää kyselyn. Harkitsin myös haastattelua aineistonkeruumenetelmänä, mutta tuolloin oma läsnäoloni olisi saattanut vaikuttaa vastauksiin. Näin olen päädyin kyselyn teettämiseen, jolloin pystyin minimoimaan sekä oman läsnäoloni että ryhmäpaineen vaikutuksen vastaajiin. Mahdollisuus kertoa mielipiteistä vapaamuotoisesti, ryhmätilanteiden ulkopuolella, oli tärkeää myös Sanna Humalajoelle hänen opinnäytetyössään Säynätsalopäiviin liittyen (Humalajoki 2009, 11). Kyselyn avulla oli mahdollista kerätä mielipiteitä myös Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman yleisöltä, ei ainoastaan säynätsalolaisilta yhdistyksiltä ja toimijoilta.

Laadulliselle opinnäytetyölle on tyypillistä kokonaisvaltainen tiedon hankinta. Aineisto kootaan luonnollisissa tilanteissa. Ihmistä suositaan tiedon keruun instrumenttina ja kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. Ihminen on riittävän joustava sopeutumaan vaihteleviin tilanteisiin, ja näin ollen tutkija luottaa enemmän omiin havaintoihinsa ja keskusteluihin kohdehenkilöiden kanssa kuin erilaisilla mittausvälineillä hankittuun tietoon. Täydentävän tiedon hankinnassa voidaan käyttää apuna erilaisia lomakkeita ja testejä. Aineiston hankinnassa suositaan laadullisia metodeja, joissa kohdehenkilöiden ääni ja näkökulmat pääsevät esille. Tällaisia metodeja ovat muun muassa ryhmähaastattelut, teemahaastattelu, osallistuva havainnointi ja erilaisten dokumenttien diskursiiviset analyysit. (Hirsjärvi 2008, 160.)

Yksi tapa kerätä aineistoa on kysely. Kyselymenetelmä on tehokas, sillä se yleensä säästää aikaa ja vaivaa. Kyselylomake voidaan toimittaa helposti vaikkapa tuhannen hengen kohderyhmälle. Eri asia on, millainen vastausprosentti menetelmällä saadaan. Yksi kyselymenetelmän heikkouksia onkin vastaamattomuus eli kato. Hyvän kyselylomakkeen laatiminen vie myös aikaa ja onnistuneiden vastausvaihtoehtojen luominen voi olla haastavaa. Kyselymenetelmällä ei voida myöskään varmistua siitä, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet kyselyyn. Kyselylomakkeen avulla voidaan kerätä tietoa muun muassa käyttäytymisestä, toiminnasta, tiedoista, asenteista ja mielipiteistä. Lisäksi lomakkeessa voidaan pyytää perusteluja toiminnoille tai mielipiteille. Useimpiin lomakkeisiin sisältyy myös vastaajia koskevia taustakysymyksiä, kuten sukupuoli, ikä ja perhesuhteet. (mt., 192.)

Omassa opinnäytetyössäni käytän eri tiedonhankinnan menetelmien yhdistelmää. Teettämäni kyselyn avulla sain tärkeää tietoa siitä, mitä eri toimijat ajattelevat säynätsalolaisuudesta, pihatapahtumasta ja millaista tietoa he haluavat käsikirjaan. Samalla sain tietoa siitä, miten pihatapahtumaa voidaan kehittää jatkossa ja millaista väkeä pihatapahtumassa käy. Kysely oli hyödyllinen ja sain sen avulla paljon vinkkejä käsikirjaa varten. Kysely oli yksi tiedonhankintamenetelmä opinnäytetyössäni, mutta se ei sellaisenaan riittänyt vastausten saamiseen. Tiedonhankinnan pääpaino oli omakohtaisilla kokemuksilla, muistiinpanoilla ja havainnoinnilla, joista yhdessä muodostuu työn toimintatutkimuksellinen ote. Toimintatutkimuksellisessa työssä havainnoijan tehtäviin kuuluu osallistumisen lisäksi myös toiminnan aktivoiminen työn kaikissa vaiheissa yhdessä kohdeyhteisön kanssa (Grönfors 1982, 119). Lähtökohtana voi olla yhteisön ydinongelmien tunnistaminen, jonka jälkeen kehittämistyö voi alkaa. Kehityksen pohjalla on yhteisön omien resurssien ja mahdollisuuksien tiedostaminen. Tiedostaminen tapahtuu vuorovaikutuksessa havainnoijan ja jäsenten välillä, jossa molemmat osapuolet tuovat oman erityisantinsa suhteeseen. (mt., 120.)

Saavuttaakseen asetetut tavoitteet osallistavan havainnoinnin tulee olla muodoltaan sellaista, että molemmat osapuolet ovat hyväksyneet menetelmän ja ideologian. Menetelmien tulee muotoutua vuorovaikutustilanteessa osapuolten välillä. Tällöin teoreettinen viitekehys, käytettävät menetelmät, eri roolit ja tavoitteet ovat osa toimintaprosessia ja näin ollen hyvin tapauskohtaisia eli vaihtelevat työstä riippuen. Myös työn luotettavuus eli validiteetti tulee ratkaista tapauskohtaisesti. Tämäntyyppisellä toimintatutkimuksellisella työllä voidaan sanoa olevan validiutta silloin, kun kohdehenkilöt päättävät, että työn tavoitteet on saavutettu kokonaan tai osittain. Validiutta ei ole, mikäli tavoitteita ei ole saavutettu ja työ katsotaan epäonnistuneeksi. (mt., 121–122.)

3.2 Yhteisöllisyyden havainnointi Säynätsalossa

Yksi opinnäytetyöni tiedonhankintamenetelmä on osallistava havainnointi. Menetelmä syntyi kuin itsestään, sillä prosessin alussa suunnittelin teettäväni vain kyselyn. Jo työn alkuvaiheessa kuitenkin oivalsin, että parhaat tiedot ja vastaukset kysymyksiini löytyivät yhteisöstä ja niiden toimintatavoista. Olin työni puolesta osittain sulau-

tunut joukkoon, ja minulla oli aktiivinen rooli tapahtuman kehittäjänä. Havainnointiin kuului koko yhteisön havainnointi sekä yksilöiden havainnointi ryhmätilanteissa ja kahdenkeskisissä keskusteluissa. Toimijoilla ei ollut mitään sitä vastaan, että olin mukana suunnittelupalavereissa. Opinnäytetyöprosessin alussa heille kerrottiin, että työskentelen Säynätsalon aluetoimistossa, samalla tehden opinnäytetyötä Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumaan liittyen. Lisäksi kerroin toimijoille, että lähtökohtanani on säynätsalolaisuus ja yhteisöllisyys, johon perehdyn kyselyn, kirjallisuuden ja Säynätsalopäivien tuotantoprosessin välityksellä. Koska havainnointimenetelmä tuli minulle eteen yllättäen ja vasta opinnäytetyöprosessin alettua, en tullut kysyneeksi toimijoilta lupaa heidän tarkkailuun ja havainnointiin. Näin ollen en voi eritellä yksittäisiä havaintoja yksityisyyden säilyttämiseksi. Havainnointimenetelmä vastasi hyvin tarpeisiini, sillä sen avulla sain selville, miten yksittäiset toimijat työskentelevät ryhmätilanteissa. Tällaista tietoa en saanut teettämäni kyselyn kautta.

Havainnointini korostui Säynätsalopäivien suunnittelupalavereissa, joita järjestettiin vuonna 2010 alkuvuonna tarpeen mukaan. Ehdin olla mukana viimeisessä suunnittelupalaverissa, joka oli 12.5.2010 Säynätsalon kunnantalolla. Vuonna 2011 Säynätsalopäivien suunnittelu aloitettiin tammikuussa ja olin mukana kahdessa palaverissa, 1.2.2011 ja 12.4.2011. Yhteensä palavereita järjestettiin neljä. Säynätsalopäivien lähestyessä vuonna 2010 olin useissa kahdenkeskisissä keskusteluissa toimijoiden sekä tilaajan kanssa. Keskustelut ja vuosien 2010 ja 2011 suunnittelupalaverit antoivat minulle erittäin kattavan käsityksen Säynätsalopäivien toimintatavoista, jotka ovat pysyneet samankaltaisina vuosikymmenten ajan. Toimintatapoihin vaikuttivat erityisesti toimijoiden näkemyserot, vakiintuneet käytännöt sekä väestön ikääntyminen.

Havaitsin, että säynätsalolaisten keskuudessa on uudistushalukkuutta, mutta henkilöresursseja uusien tapahtumien järjestämiseen ja ideointiin ei tahdo löytyä. Niinpä Säynätsalopäivät on pysynyt hyvin samankaltaisena tapahtumana vuosikymmenten ajan, vaikka yksittäiset osatapahtumat ovat saattaneet vaihdella ja muuttaa muotoaan. Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumalle ei niin ikään riittänyt henkilöresursseja vuonna 2010, ja toimijat olivat mielissään siitä, että aluetoimisto otti tapahtuman järjestääkseen. Tapahtumasuunnittelussa säynätsalolaisuus korostui monessa mielessä. Tapahtuman tekniseen toteutukseen oli vaikea löytää tekijöitä, mutta paikan päälle toimijat saapuivat mielellään. Tapahtuman tulevaisuuden kannalta toimijoiden tulee

ottaa myös tekninen toteutus haltuun, sillä jatkossa aluetoimisto ei enää voi järjestää tapahtumaa henkilöresursseista johtuen.

Havaintojeni perusteella on selvää, että säynätsalolaiset haluavat aktiivisesti olla mukana toteuttamassa Säynätsalopäiviä. Säynätsalolaiset toimivat mielellään keskenään ja vaalivat perinteitä yhteisissä tapahtumissa. Perinteisten osatapahtumien tulevaisuudesta ollaan huolissaan, kuten vuoden 2011 suunnittelupalaverissa ilmeni. Perinteikäs osatapahtuma, Rantarilluttelut, saattaa jäädä pois vuoden 2011 ohjelmistosta puutteellisten henkilö- ja talousresurssien vuoksi. Tämä herätti paljon tunteita ja mielipiteitä Säynätsalopäivien perimmäisestä tarkoituksesta. Samassa palaverissa tuli ilmi, että myös uutta ohjelmaa olisi tulossa Taideseura Raidan järjestämänä. Kokouksessa kuitenkin valtaosa oli sitä mieltä, että Rantarilluttelut ovat uusia tapahtumia tärkeämpi ohjelmanumero. Asenne kuvastaa mielestäni sitä, että perinteet ovat erittäin tärkeitä paikallisille toimijoille.

Osallistavan havainnoinnin menetelmää mukaillen olin aktiivisena jäsenenä Säynätsalopäivien suunnittelupalavereissa. Toin mielipiteeni julki melkein jokaiseen käsiteltyyn asiaan, ja pyrin kommentteillani herättämään keskustelua niin uusien kuin vanhojen osatapahtumien kohtalosta. Tilaaajalta tuli toive, että ottaisin kantaa myös toimijoiden oma-aloitteisuuteen kokouksissa. Toiveena on, että toimijat alkavat hoitaa Säynätsalopäiviä itsenäisesti. Niinpä korostin kommentteissani toimijoiden omaa vastuuta ja aktiivisuutta. Valmistamaani käsikirjaan sisällytin paljon asiaa myös vastuunjaosta ja muiden toimijoiden huomiointista. Toivon, että nämä menettelyt lisäävät säynätsalolaisten yhteisöllisyyttä aktiivisempaan suuntaan.

3.3 Kyselyn teettäminen tapahtumapäivänä

Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa kävijöiden ja toimijoiden mielipiteitä säynätsalolaisuudesta ja Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumasta. Kyselylomake on opinnäytetyön liitteenä (Liite 1). Kysely toteutettiin lauantaina 14.8.2010 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumassa. Kyselyyn vastaamiselle oli järjestetty oma tila Säynätsalon lähikirjaston poistomyynnin yhteyteen. Kyselyyn oli mahdollista vastata koko tapahtumapäivän ajan, klo 10–14. Toimijoita oli tiedotettu kyselystä Säynätsalopäivien suunnit-

telupalavereissa. Itse tapahtumapäivänä kyselystä tiedotettiin sekä kävijöitä että toimijoita kertomalla siitä henkilökohtaisesti ja lavakuulutusten avulla.

Yritin huomioida hyvän kyselylomakkeen piirteet (Hirsjärvi 2008, 188–199) tarkasti ja huolella tehdessäni kyselyä. Nelisivuisessa kyselylomakkeessa oli 20 kysymystä. Kyselyn neljäs ja viimeinen sivu oli erillinen, irrotettava arvontalomake. Kyselyyn vastaajilla oli mahdollisuus osallistua tuotearvontaan, joka järjestettiin kaikkien vastanneiden kesken. Lomakkeen alussa esittelin lyhyesti itseni ja sen, miksi kyselyä tehdään ja mihin vastauksia käytetään. Kyselylomakkeet täytettiin nimettöminä ja tiputettiin erilliseen laatikkoon. Arvontalipuke irrotettiin erilleen varsinaisista vastauksista. Ennen kyselyn toteuttamista testasin lomaketta työkavereillani ja opinnäytetyöni ohjaajalla. Myös työn tilaaja kommentoi kyselyä pyynnöstäni. Kommenttien jälkeen tein lopulliset korjaukset lomakkeeseen.

Kaikista toimenpiteistä huolimatta kyselyyn vastasi vain murto-osa koko tapahtuman kävijöistä. Kyselyyn vastasi vain 11 henkilöä, kun koko tapahtumassa oli arviolta noin 400 kävijää. Vaikka kyselyn vastausprosentti olikin todella pieni, en näe sitä huonona asiana. Voimaa ihmisiltä ihmisille on aktiivisten toimijoiden aikaansaama tapahtuma. Nimenomaan nämä toimijat vastasivat kyselyyn ja vastaukset olivat hyvin monipuolisia. Vastausten vähäisen määrän vuoksi kyselyä ei voida kuitenkaan analysoida kvantitatiivisesti.

Kysely alkoi taustatietojen tiedustelulla, jonka jälkeen kysyttiin tapahtuman tiedotukseen liittyviä kysymyksiä. Seuraavaksi tiedusteltiin vastaajien mielipiteitä ohjelman monipuolisuudesta ja säynätsalolaisuudesta. Ennen viimeisiä kysymyksiä kartoitettiin vielä, mitä ajatuksia vastaajilla oli käsikirjaan liittyen. Lopuksi kysyttiin, kannattaako tapahtumaa järjestää jatkossa ja aikooko vastaaja itse osallistua jatkossa tapahtumaan. Viimeinen kysymys oli avoin kysymys, jossa kerättiin palautetta ja ideoita seuraavan vuoden tapahtumaa varten. Opinnäytetyön luku viisi (5) käsittelee kyselyn tuloksia ja sisältää tulosten analyysin.

4 VOIMAA IHMISILTÄ IHMISILLE

4.1 Säynätsalopäivät ja sen osatapahtumat

Sanna Humalajoki teki vuonna 2009 opinnäytetyönään Säynätsalon aluetoimistolle tutkimuksen, jossa hän perehtyi Säynätsalopäiviin muun muassa arkistomateriaalien kautta. Hän tutki Säynätsalon kunnan ja Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimiston sekä paikallislehden, Säynätsalon Sanomien arkistomateriaalia.

”Säynätsalopäivät saivat alkunsa Säynätsalon kunnan kulttuurilautakunnan puheenjohtaja Mirja Rautjoen toimesta. Tapahtuma korvasi alueella vuosia aikaisemmin järjestetyt Palokuntajuhlat. Koolle kutsuttiin paikallisten yhdistysten ja tahojen edustajia, joista muodostettiin Säynätsalopäivien toimikunta talvella 1980. Suurin osa tapahtumaa järjestävistä yhdistyksistä ovat pysyneet samoina tähän päivään asti.” (Humalajoki 2009, 23.)

Ensimmäiset Säynätsalopäivät järjestettiin 15.–17.8.1980 ja ne sisälsivät kymmenen ohjelmanumeroa. Ohjelmassa oli runsaasti liikuntaa, mutta lisäksi myös vierailuja Päiväkoti Koivulaan ja Enso-Qutzeit Parviaisen tehtaisiin, Disko sekä Iltamat. Ohjelmaa järjestettiin eri puolilla saarta. Seuraavana vuonna ohjelma oli jo aiempaa monipuolisempaa ja Säynätsalopäivien kehittämiseen haettiin vinkkejä myös kuntalaisilta. (mt., 23.) Yhteisöllisyys tapahtuman tuotannossa korostui jo tuolloin.

Vuonna 2011 Säynätsalopäivät järjestetään jo 32. kerran. Säynätsalopäivät järjestetään yhä talkoovoimin, mutta aikaisempien vuosikymmenten urheilupainotteinen ohjelma on saanut rinnalleen runsaasti kulttuuritapahtumia. Suuri osa ohjelmanumeroista on ollut mukana Säynätsalopäivien alusta lähtien. Perinteisiin ohjelmanumeroihin kuuluvat muun muassa koko perheen Rantarilluttelut, Lasten onkikisa sekä Juurikka-saaren iltamat.

4.2 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman kuvaus

Voimaa ihmisiltä ihmisille on säynätsalolainen pihatapahtuma, joka järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2009. Ulkopuolisin silmin tapahtuma voi näyttää mitättö-

mältä puuhastelulta. Eivätkö he saa muuta aikaan? Tosiasiassa Voimaa ihmisiltä ihmisille on paljon enemmän kuin pelkkä pihatapahtuma. Se on kyläläisten lempilapsi, yhteinen voimannäyte. Vaikka tapahtuma näyttää melko pieneltä ja vaatimattomalta, kätkee se sisäänsä paljon enemmän – auttamista, yhdessäoloa, tekemistä ja kokemista ei-kaupallisessa tunnelmassa. Pihatapahtuma on siis yhteisöllisyyttä sanan varsinaisessa merkityksessä. Vaikka tapahtuma on vasta kaksi vuotta vanha, on se nopeassa ajassa vakiinnuttanut asemansa. Siitä puhutaan Säynätsalopäivien palaverissa hymyssä suin ja suunnitellaan jo seuraavaa. Ei-kaupallisuus on vedonnut kyläläisiin kovasti.

Muutama vuosi sitten Säynätsalopäiville alettiin kaivata vaihtoehtoista ohjelmaa kaupallisten tapahtumien rinnalle. Kyläläiset halusivat myös elävöittää Säynätsalon keskustan aluetta, joka on yllättävän hiljainen Säynätsalopäivien aikaan. Syntyikin idea pihatapahtumasta, jota yksi kylän aktiiveista lähti viemään eteenpäin. Tapahtuma koki päivänvalon, mutta söi samalla henkisesti ja fyysisesti kyläaktiivin voimia. Tulokset kuitenkin puhuivat puolestaan. Säynätsalon saaren väki oli otettu omasta tapahtumastaan, jossa sai olla oma itsensä ilman ostopakkoa. Tapahtumassa sai tavata kyläläisiä, vaihtaa kuulumisia, esiintyä ja katsella esityksiä. Tapahtumaan oltiin todella tyytyväisiä ja siitä puhuttiin pitkään – ja puhutaan vieläkin.

4.3 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman suunnittelu

Opinnäytetyöni oli kokonaisvaltainen prosessi, johon kuului myös Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman suunnittelu ja toteutus. Koska Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumalla ei ole pitkiä perinteitä, tapahtumaan liittyvät erilaiset käytännöt ovat vielä kehitysvaiheessa. Kun tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2009, ei suunnittelussa huomioitu tarvittavia lupia tai alueiden käyttömaksuja. Tapahtuman suunnitteli ja toteutti käytännössä yksi ihminen omilla resursseillaan. Kun olin mukana suunnittelemassa tapahtumaa vuonna 2010, mitään tapahtumaan liittyvää tietoa ei ollut valmiina kirjojen tai kansien välissä. Ainut olemassa oleva dokumentti oli paikallislehden julkaisema epäselvä kuva tapahtumasta. Kyselin työni ohessa säynätsalolaisilta, olivatko he olleet tapahtumassa. Tavoitin myös kiireisen kyläaktiivin, joka ehti vaihtaa kanssani pari sanaa tapahtuman järjestelyihin liittyen.

Vähäisten tietojen pohjalta aloin suunnitella tapahtuman yksityiskohtia. Suunnittelussa yritin ottaa huomioon pitkäjänteisyyden, jottei tuotantoprosessia tarvitse keksiä jokaisella kerralla alusta. Kirjasin jatkoa varten tarkkaan ylös kaikki tapahtumaan liittyvät yhteystiedot, kuulopuheet ja puhelinnumerot. Tein tapahtumaa varten oman kansion, jota säilytetään aluetoimistolla ja jota voi päivittää tarpeen mukaan. Tapahtuman tuotannollinen aikataulu oli seuraavanlainen (Kuvio 1):

pe 9.4.2010	Ensitapaaminen tilaajan kanssa
ti 20.4.2010	Aiheen lukkoon lyöminen, opinnäytetyösopimus
ke 12.5.2010	Säynätsalopäivien suunnittelupalaveri (tutustuminen toimijoihin jne.)
ke 19.5.2010	Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman ensimmäinen suunnittelupäivä
ke 30.6.2010	Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman ilmoittautuminen päättyy
heinäkuu 2010	Säynätsalopäivien esitteen taitto, tiedotustehtävät, tekniset seikat ja luvat kuntoon
elokuu 2010	Voimaa ihmisiltä ihmisille -aluesuunnittelu, varmistelua, tiedottamisen loppurutistus

Kuvio 1. Tapahtuman tuotannollinen aikataulu

Ensimmäiset asiat, jotka hoidin kuntoon, olivat lava ja äänentoisto. Niiden kanssa oli aiemmin ollut hankaluuksia, joten halusin selvittää ongelmakohdat heti alkuun. Lavan hankkimiseen sain idean Säynätsalon vaneritehtaasta, joka on edelleen toiminnassa. Otin rohkeasti yhteyttä tehtaalle ja sain neuvoteltua lavatarvikkeet käyttöömmee, vaikken tuntenut tehtaalta ketään. Vein vaneritehtaan henkilökunnalle ison kassillisen kahvia ja pikkuleipiä kiitoksen osoituksena. Lisäksi jätin tehtaalle tapahtumakutsun. Lavatarvikkeet varastoitiin, jotta ne ovat tulevaisuudessakin käytettävissä.

Kuulin paikalliselta toimijalta, että Säynätsalon alueseurakunnalla on äänentoistoon tarvittavaa kalustoa. Soitin alueseurakunnan kappalaiselle ja sain järjestettyä äänentoiston. Alueseurakunta lupautui myös muiden toimijoiden kuullen järjestämään jatkossakin äänentoiston tapahtumaan. Seuraavaksi aloin järjestää lupa-asioita. Ilokse-
ni sain huomata, että erilaisia lupakaavakkeita ei tarvinnutkaan täyttää. Koska tapahtuman järjestäjänä oli Jyväskylän kaupunki/Säynätsalon aluetoimisto ja paikkana kunnantalon piha-alue, maanomistajan lupaa ei tarvinnut hankkia erikseen. Jyväskylän kaupungilla on myös voimassaolevat tekijänoikeusluvut. Neuvottelin poliisin kanssa tapahtumasta, ja pienimuotoisuuden vuoksi ilmoitusta yleisötilaisuudesta tai järjestyksenvalvontaa ei tarvittu. Loput luvat olivatkin toimijoiden itsensä vastuulla.

Muistutin toimijoita, että heidän tulee hoitaa itse lupa-asiansa kuntoon. Kun luvat ja puitteet olivat kunnossa, aloitin tapahtuman tiedottamisen ja markkinoinnin. Tiedotin tapahtumasta lukuisissa tapahtumakalentereissa, menovinkeissä ja erikseen lähetyksessä tiedotteessa. Kirjoitin ylös kaikki kanavat, joihin olin lähettänyt tietoa tapahtumasta.

Päivän varsinainen ohjelma ja kellonaika oli sovittu yhteisesti toimijoiden kanssa suunnittelupalaverissa. Tapahtuman ohjelmaan kuului järjestöjen esittäytymistä koko päivän ajan, klo 10–14. Lisäksi yritin suunnitella lavaohjelmaa etukäteen. Säynätsalon alue seurakunnan musiikkiesityksen lisäksi muuta lavaohjelmaa oli melko vaikea järjestää, sillä toimijat eivät olleet kovin halukkaita esiintymään. Keskustelujen perusteella toimijat eivät halunneet sitoutua lavaohjelmaan, vaan kokivat, että paikan päällä voidaan keksiä ohjelmaa tarpeen mukaan. Lopulta Mukwan ry suostui pitämään Taekwondo-esityksen, mutta muuta ohjelmaa ei etukäteen ollut tiedossa. Näin ollen päätin, että ohjelman toteutus tapahtuu toimijoiden ehdoilla. Otin kuitenkin vastuulleni tapahtuman juontotehtävät, sillä tehtävään halukkaita ei löytynyt.

4.4 Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumapäivä

Lauantai 14.8.2010 oli helteinen ja kuuma. Menimme työkaverini kanssa töihin kolme tuntia ennen varsinaisen työpäivän alkamista, jotta ehdimme saamaan kaiken valmiiksi pihatapahtumaa varten. Tehtävää oli paljon. Oli askarreltava lavaohjelman aikataulu, opaskyltit ja lavakoristeet. Tulostin kyselylomakkeet ja järjestelin niille oman pisteen kirjastosta. Myös kunnantalon sisätiloja piti järjestellä paljon Säynätsalopäivien muuta ohjelmaa varten. Samalla oli palveltava asiakkaita toimiston puolella. Vilkaisin ikkunasta ulos ja huomasin, kuinka ensimmäiset toimijat kasailivat jo pisteitään. Riensin ulos kertomaan toimijoille päivän kulusta. Olin oikeastaan koko päivän ajan kiinni pihatapahtumassa, ja työkaverini hoiti muita työasioita. Päivä hurautti todella nopeasti. Keksimme toimijoiden kanssa lavaohjelmaa lisää päivän mittaan. Olin tapahtuman ”seremoniamestari” ja haastattelin vuorollaan eri toimijoita lavalla.

Tuskastuttavan kuuma pihatapahtuma alkoi hiipua noin kaksi tuntia ennen varsinaista lopetusaikaa. Niin toimijat kuin kävijätkin olivat uupuneita kuumuuteen. Yhdistykset

alkoivat kerätä omia pisteitään pois, ja kävijöitä ei enää liikkunut nimeksikään. Juttelin vielä paikalla olevien toimijoiden kanssa, ja yhteistuumin päätimme lopettaa tapahtuman siihen paikkaan. Piha-alue jäi todella siistiksi ja korjasin kyltit ja koristeet pois. Minun oli riennettävä seuraavien työtehtävien pariin, ja työkaverini harteille jäi lavan purkaminen ja kuljettaminen varastoon. Kun tapahtumasta oli kulunut vajaa viikko (20.8.2010), lähetin toimijoille yhteisen kiitosviestin sähköpostilla, jossa kiitin jokaista toimijaa erikseen mukanaolosta:

KIITOS!

Lämmin kiitos kaikille toimijoille, jotka osallistuivat Säynätsalopäivien "Voimaa ihmisiltä ihmisille" -tapahtuman järjestelyihin. Kiitos kuuluu kaikille teille - ilman aktiivisia toimijoita koko pihatapahtumaa ei olisi ollut mahdollista järjestää. Myös sää oli meidän puolellamme - välillä se kääntyi helteisen kuumaksi, mutta mah- tuipa joukkoon muutama tuulenvirekin.

Mukwan ry: Kiitos loistavista taekwondoesityksistä. Toivottavasti esitykset he- rättivät uteliaita harrastuksen pariin!

Säynätsalon Riento: Kiitos, että olitte mukana jakamassa ja keräämässä van- hoja Riento-muistoja talteen. Kävijöillä heräsivät vanhat muistot elävinä mie- leen!

Kaverikoirat: Kiitos, että saimme rapsuttaa karvakuonojanne! Kaverikoirat tuot- tivat iloa ja hyvää mieltä yleisölle ja paikalla olleille toimijoille.

Säynätsalon Martat: Kiitos, että herätitte vanhat mummolan muistot eloon. Puujaloilla kävely toi monille mieleen lapsuuden kesät ja maalaismaiseman.

MLL Säynätsalon paikallisyhdistys: Kiitos monipuolisesta lastenohjelmasta! Merirosvojumppa sai liikkeelle niin lapset kuin aikuisetkin, ja touhua riitti muu- tenkin!

Taideseura Raita: Kiitos että saavuitte esittelemään toimintaanne pihatapahtu- tumaan. Tapahtuman ansiosta kerhohuoneen taidenäyttely kuhisi kävijöitä - ja toisin päin!

Jyvässeudun 4H-yhdistys ry: Kiitos monipuolisesta askartelupisteestä! Toi- vottavasti toimintanne laajenee Säynätsaloon! Kiitos 4H:lle ohimennen myös Säykkirockin mahdollistamisesta - se oli jälleen menestys ja upea esimerkki säykkynuorilta!

Säynätsalon työväenyhdistys ry: Kiitos poliittisen foorumin järjestämisestä! Foorumi poiki paljon keskustelua ja nosti tärkeitä kysymyksiä peruspalveluista esille.

Säynätsalon aluuseurakunta: Lämmin kiitos äänentoistolaitteiden ja teltan lai- naamisesta! Kiitos leppoisasta musiikkiesityksestä ja mukanaolosta!

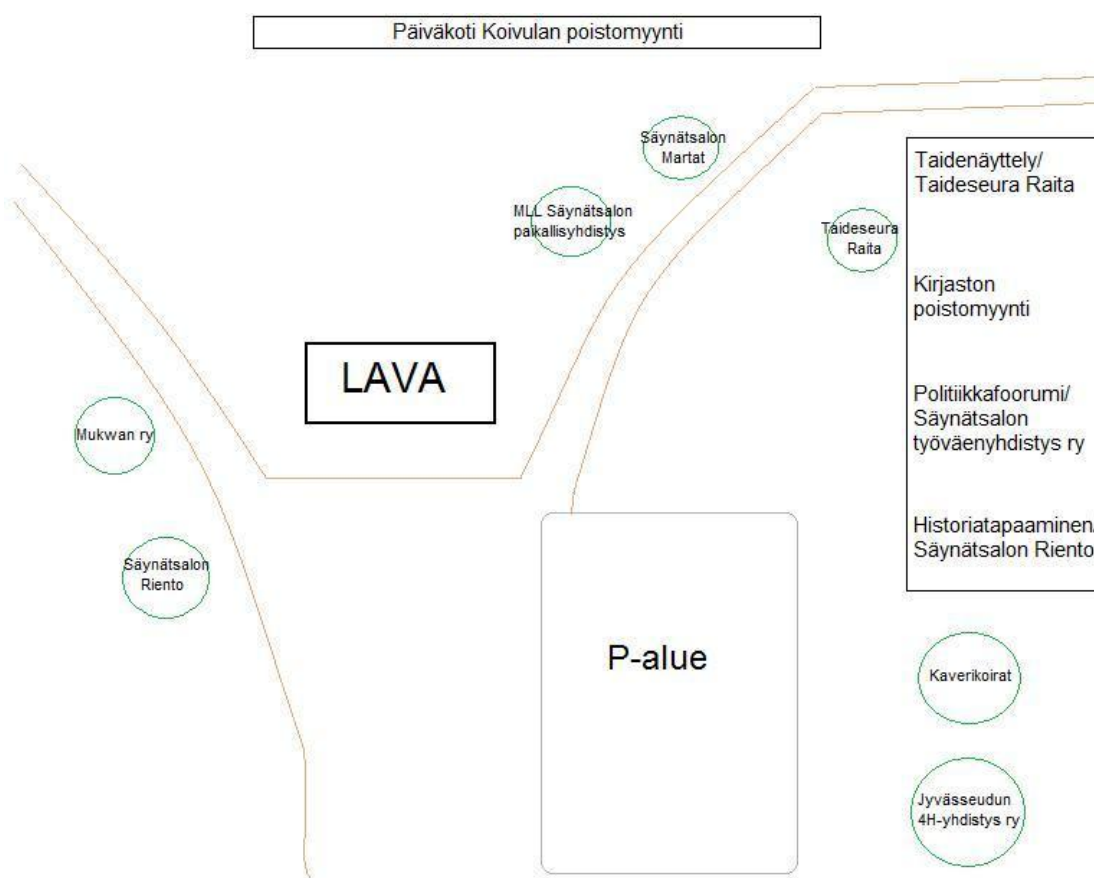
Jyväskylän vaneritehdas: Kiitos laadukkaiden lavatarpeiden lahjoittamisesta! Lavatarvikkeita voidaan käyttää nyt jatkossakin.

Päiväkoti Koivula: Kiitos ihanasta poistomyynnistä! Päiväkodista löytyi satoja aarteita ja paljon muistoja. Olisi ollut sääli heittää ne kaikki hukkaan!

Tarja Vekeli: Kiitos arvokkaista vinkeistä, joita kerroit auliisti tapahtumaan liit-

tyen. Ideasi tapahtumasta kantaa vielä pitkälle - ilman tarmokasta asennettasi ei koko pihatapahtumaa olisi keksitty!

Viestistä näkyy kootusti, millaisia pisteitä eri toimijoilla oli tapahtumassa. Varsinaisia esittelypisteitä oli seitsemän, minkä lisäksi tapahtuman yhteydessä oli muutakin ohjelmaa. Kokonaiskävijämäärää on vaikea arvioida, mutta pihatapahtumaan osallistui päivän aikana noin 400 henkilöä. Alueen suunnittelu aloitettiin jo toukokuussa, mutta lopullinen järjestys pihamaalle syntyi vasta elokuussa ennen tapahtumaa. Pihajärjestys oli seuraavanlainen (Kuvio 2):

Kuvio 2. Tapahtuma-alueen kartta

Tapahtumalava oli sijoitettu keskelle pihaa. Yhdistysten pisteet sijoituivat pääosin lavan läheisyyteen. Suorakulmio kuvan oikeassa laidassa kuvaa sekä kirjastorakennusta että kunnantaloa, jotka sijaitsevat vierekkäin. Kirjastorakennuksessa järjestettiin tapahtumapäivänä vain kirjaston poistomyynti, muut luetellut ohjelma- numerot jär-

jestettiin kunnantalossa. P-alue kuvaa kiekollista pysäköintialuetta. Todellisuudessa autoja parkkeerattiin myös pysäköintialueen ulkopuolelle.

5 KYSELYTULOKSET

5.1 Tulokset ja analysointi

Tässä kappaleessa analysoin teettämäni kyselyn tuloksia. Selkeyttääkseni analyysiä numeroin vastauslomakkeet (vastaaja 1 – vastaaja 11). Kyselyn tulokset ovat vain suuntaa-antavia, sillä tuloksia ei voida yleistää vastausten vähäisestä määrästä johtuen. Ryhmittelin vastaukset aihealueittain, jolloin tuloksia on selkeämpi lukea.

Taustatiedot (Kysymykset 1–7)

Kysymyslomakkeen alussa selvitettiin vastaajan taustatiedot, eli ikä, sukupuoli ja asuinpaikkakunta. Lisäksi kysyttiin suhdetta Säynätsaloon, eli oliko vastaaja vanha vai uusi säynätsalolainen, mökkiläinen, matkailija vai ei mikään näistä. Taustatietoihin kuului myös kysymys siitä, oliko vastaaja tapahtumassa yleisönä vai työtehtävissä ja oliko vastaaja ollut viime vuonna tapahtumassa yleisönä tai työtehtävissä.

Kyselyyn vastanneista henkilöistä neljä oli 20–39-vuotiaita. Myös 40–59-vuotiaita oli neljä. Sen sijaan yli 60-vuotiaiksi itsensä ilmoitti kolme henkilöä. Kyselyyn vastanneista naisia oli 8 ja miehiä 3. Säynätsalo ilmoitettiin asuinpaikkakunnaksi kahdeksassa lomakkeessa. Muita paikkakuntia olivat Jyväskylä (2) ja Laukaa (1). Kysyttäessä vastaajien suhdetta Säynätsaloon, vanhaksi säynätsalolaiseksi itsensä luokitteli seitsemän vastaajaa. Uusia säynätsalolaisia oli kaksi. Lisäksi kaksi vastaajaa koki, etteivät kuulu mihinkään annetuista vaihtoehdoista. Vastanneista henkilöistä kuusi oli ollut mukana vuoden 2009 tapahtumassa, ja heistä neljä oli toiminut tuolloin työtehtävissä tapahtumassa. Vastaajista viisi oli puolestaan vuoden 2010 tapahtumassa ensimmäistä kertaa.

Tiedottaminen (Kysymykset 8–10)

Säynätsalon aluetoimistolla on aina ollut päävastuu Säynätsalopäivien tiedotuksesta. Kyselyn kautta saatiin tietoa siitä, onko tiedottaminen toiminut halutulla tavalla. Tiedonkulku on tapahtunut Säynätsalon Sanomien lehtiliitteen, kaupungin nettisivujen, esitteen ja ”puskaradion” kautta. Vastausten mukaan Voimaa ihmisiltä ihmisille - tapahtumasta tietoa oli saatu kaikkia näitä kanavia pitkin. Vastaajien mukaan tiedonkulku tapahtui suurimmaksi osaksi tuttavan tai organisaation sisäisen viestinnän välityksellä. Yksi vastaaja ilmoitti myös, että oli sattunut ”vahingossa” paikalle (vastaaja 11).

Kysymyksessä yhdeksän (9) kysyttiin, onko tietoa tapahtumasta ollut helposti saatavilla. Vastaajista yhdeksän oli sitä mieltä, että tietoa on ollut helposti tai erittäin helposti saatavilla. Tapahtuman tiedottamiseen suhtauduttiin vastausten mukaan vaihtelevasti. Vastaajista viisi oli ollut joko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tapahtuman tiedottamiseen, mutta myös tiedottamiseen tyytymättömiä vastaajia löytyi (vastaajat 10,11). Vastaajilla oli myös mahdollisuus kirjoittaa avoimeen kenttään ideoita ja ajatuksia tiedottamiseen liittyen. Yksi vastaajista kirjoitti, että esite tulisi jakaa joka taloon (vastaaja 10). Aiempina vuosina näin on meneteltykin, mutta Säynätsalon aluetoimistolla ei ole enää taloudellisia resursseja esitejakeluun. Aiempina vuosina esite on myös painatettu painotalossa, mutta vuonna 2010 esite tehtiin aluetoimistossa ja sitä tulostettiin ja jaettiin toimistosta käsin.

Ohjelma (Kysymykset 11–12)

Kysymyksissä 11 ja 12 tiedusteltiin, oliko tapahtuman ohjelma monipuolinen, mikä ohjelmassa oli onnistunutta ja kuinka ohjelmaa voitaisiin kehittää. Kaikki vastaajat olivat pitäneet ohjelmaa ainakin jokseenkin monipuolisena. Avoimeen kenttään kirjoitettiin paljon kommentteja. Yksi vastaajista kehuu onnistunutta lastentoimintaa (vastaaja 2) ja tapahtuman idea sai myös kiitosta (vastaaja 1). Kehitysideoissa toivottiin lisää toiminnallisuutta tapahtumaan:

”Toiminnallisuutta voisi olla enemmän; pajat, workshopit, tms. Tilajärjestely tiiviimmäksi metsäiselle ”nyppylälle”. Kioski pitäis olla!” (Vastaaja 4)

Ohjelmaa koskevien kysymysten tarkoituksena oli saada palautetta ohjelman monipuolisuudesta, mutta ennen kaikkea kerätä kehitysideoita tulevaa käsikirjaa varten. Saadun palautteen pohjalta listasin käsikirjaan ohjelmavinkkejä toimijoille. Vastauksissa toivottiin muun muassa lisää kunnallisasioiden käsittelyä (vastaaja 2) sekä kirpputoria (vastaajat 8, 10) tapahtuman yhteyteen.

Säynätsalolaisuus (Kysymykset 13–14)

Koska opinnäytetyöni teoreettisena viitekehystenä olivat yhteisöllisyys ja kyläytyminen, halusin kysymysten 13 ja 14 avulla selvittää paikallisten asukkaiden ajatuksia säynätsalolaisuudesta. Kysymyksessä 13 kysyttiin, vahvistaako Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuma säynätsalolaisuutta. Vain yksi vastaajista (vastaaja 4) kirjoitti kommentteja avoimeen kenttään. Vastaaja ihmetteli eri paikoissa olevia päällekkäisiä tapahtumia ja mietti, miksei tapahtumia voisi keskittää yhteen paikkaan. Kysymys 14 oli avoin kysymys, jossa vastaajaa pyydettiin kertomaan omin sanoin, mitä säynätsalolaisuus on. Kysymykseen vastasi viisi henkilöä. Vastauksissa korostuivat luonto, yhteisöllisyys ja auttaminen.

”Asumista saarilla hyvässä hengessä, juuria, toisten auttamista ja tukemista. Paikkakunnan kauniin ympäristön vaalimista, siisteyttä, jakamista vieraspaikkakuntalaisillekin (vierailijat), kansainvälisyyttä (turistit)” (Vastaaja 8)

Tapahtuman käsikirja (Kysymykset 15–17)

Kysymyksillä 15, 16 ja 17 pyrittiin selvittämään vastaajien mielipiteitä opinnäytetyönä tehtävästä ohjekirjasta. Kysymyksessä 15 kysyttiin, kuinka tärkeänä käsikirja nähdään ja uskotaanko sen helpottavan tapahtuman järjestämistä. Kaikki vastaajat näkivät käsikirjan joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä ja hyödyllisenä tapahtuman järjestämisen kannalta.

Kysymys 16 oli avoin kysymys ja siinä tiedusteltiin, mitä ohjekirjaan kannattaa sisällyttää ja kenelle sen tulee olla suunnattu. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että käsikirja tulee suunnata paikallisjärjestöille ja yhdistyksille (vastaajat 2, 5). Käsikirjan sisältöön ehdotettiin seuraavaa:

”Tapahtuman perusidea tiedoksi kaikille osallistuville tahoille, tavoitteet, aikataulu ja esim. WC-jutut ja semmoset pitäisi kaikkien ”osastojen” tietää jos kävijät kysyy” (vastaaja 4)

Kysymyksessä 17 kysyttiin, millaisessa muodossa ohjekirjan olisi parhaimmillaan. Neljä vastaajaa oli sitä mieltä, että paras muoto käsikirjalle olisi nettiversio. Kaksi vastaajaa toivoi sekä nettiä että painettua vihkosta. Yksi vastaajista toivoi pelkkää vihkosta.

Tapahtuman tulevaisuus (Kysymykset 18–20)

Kysymyksissä 18, 19 ja 20 haluttiin kartoittaa vastaajien mielipiteitä tapahtuman tulevaisuudesta. Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että tapahtumaa tulee järjestää jatkossakin. Vastausta oli mahdollista perustella. Yksi vastaaja (vastaaja 2) oli sitä mieltä, että tapahtumaan tulee saada lisää yhteisöjä mukaan. Toisen vastaajan (vastaaja 4) mielestä tapahtuma on hyvä foorumi toimijoille näkyä. Hänen mielestään tapahtumaa on syytä laajentaa ja osallistuvien järjestöjen ohjaukseen tulee panostaa enemmän.

”Ihmisiä liikkui kokonaisvaltaisesti. Hyvinvointiin kuuluu paitsi kaupalliset palvelut, myös vapaaehtoistoiminta, vertaistuki jms.” (vastaaja 1)

”Tapaa ihmisiä ja vahvistaa yhteenkuuluvuutta, auttaa tutustumaan lähialueen ihmisiin, nuoret oppivat tuntemaan naapureita yms..” (vastaaja 8)

Kysymyksessä 19 tiedusteltiin vastaajilta, aikovatko he osallistua vuoden 2011 tapahtumaan. Kaikki vastaajat yhtä lukuun ottamatta ilmoittivat, että aikovat osallistua vuoden 2011 tapahtumaan. Heistä neljä aikoo osallistua tapahtumaan yleisönä ja kuusi työtehtävien merkeissä. Kyselyn viimeisessä kysymyksessä (kysymys 20) vastaajilla oli mahdollisuus antaa palautetta ja ideoita vuoden 2011 tapahtumaan.

”Enemmän suunnitelmallisuutta kuka taho tekee mitä, voisi olla vaikka lasten peuhula, luontopolku? Agility tai koiratanssi, yms. toimintoja. Markkinoiden yhteyteen nämä kekkerit! Tai entä joku kirpparijuttu tähän? Picnic-henkeä lisää: Tule viettämään perheinesi mukava päivä, ottakaa viltti ja eväät mukaan”, musiikkia väliajoille.” (vastaaja 4)

5.2 Tulosten yhteenveto

Kyselyyn vastasi vain murto-osa koko tapahtuman kävijämäärästä. Iso osa vastaajista on paikallisia toimijoita. Suuri osa vastaajista oli ollut mukana myös aiemmassa pihatapahtumassa. Vastaajat olivat saaneet tietoa tapahtumasta erilaisia kanavia pitkin, joten tiedotuskanavien monipuolisuus on tärkeää myös jatkossa. Yleisesti ottaen tapahtuman ohjelmaan oltiin varsin tyytyväisiä. Useat vastaajat jättivät kuitenkin paljon kehittämis ehdotuksia, joista erityisesti pisteiden toiminnallisuus ja erilaiset ohjelmaideat nousivat esille.

Vastausten perusteella säynätsalolaisuus on yhteisöllisyyttä ja elämistä kauniin luonnon ympäröimänä. Vastaukset ovat sekä uusilta että vanhoilta säynätsalolaisilta ja myös ulkopaikkakuntalaiselta. Tulosten perusteella voidaan todeta, että käsikirjalle näyttäisi olevan tarvetta, sillä kaikki vastaajat pitivät sitä hyödyllisenä ja tärkeänä. Tulosten mukaan tapahtuman tulevaisuus näyttää valoisalta. Vastaajista jokainen on sitä mieltä, että tapahtumaa tulee järjestää jatkossakin. Lähes kaikki vastaajista aikovat osallistua vuoden 2011 tapahtumaan. Ehkäpä näiden vastaajien joukosta löytyvät myös ne toimijat, jotka tulevaisuudessa järjestävät tapahtumaa.

6 VOIMAA IHMISILTÄ IHMISILLE -KÄSIKIRJA

6.1 Mikä on käsikirja

”Käsikirja (manuaali) on *yksityiskohtainen* ja kattava kuvaus, joka on järjestetty jonkin sisäisen systematiikan mukaan, ei oppikirjamaista lukemista varten. Sitä ei ole tarkoitus lukea kannesta kanteen, vaan sieltä haetaan tietoa tarvittaessa. Laajuus vaihtelee suuresti kuvattavan asian mukaan; se voi olla satoja sivuja tai jopa useita niteitä.” (Korpela 2000.)

Käsikirjoja ja oppaita tehdään mitä erilaisimpiin tarkoituksiin. Niissä voidaan selostaa jonkin tuotteen valmistamiseen, käyttöön ja ongelmatilanteisiin liittyviä ohjeita ja vinkkejä. Käsikirja voi olla tarkoitettu myös pelkkiä ongelmatilanteita varten tai keskittyä vaikkapa jonkin tuotteen tuotantoprosessiin tai käyttöönottoon. Tässä yhteydessä käsikirja on yksityiskohtainen ja selkokielineen kuvaus tapahtuman tuotantoprosessis-

ta. Käsikirja on kirjoitettu yksinkertaisella ja selkeällä tyylillä, jotta sen käyttö on mahdollisimman helppoa. Alun perin ajatuksenani oli käyttää käsikirjasta sanaa manuaali. Sana käsikirja kuulosti kuitenkin käyttäjäystävällisemmältä ja miellyttävämmältä, joten päädyin käyttämään sitä.

6.2 Käsikirjan graafinen ilme

Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena on aina jokin konkreettinen tuote. Se voi olla kirja, ohjeistus, tietopaketti, messuosasto tai tapahtuma. Sen vuoksi myös raportoinnissa tulee käsitellä niitä keinoja, joita on käytetty tuotteen saavuttamiseksi. Toiminnallisia opinnäytetöitä yhdistää kokonaisilmeen luominen, josta on tunnistettavissa tavoitellut päämäärät. Mikäli tuote sisältää tekstejä, ne on suunniteltava ja mukautettava kohderyhmää palveleviksi. Kun toteutustapaa valitaan, on hyvä kysyä, mikä on paras muoto toteuttaa idea, jotta se palvelee kohderyhmää parhaiten. Ohjeistuksen tai tietopaketin muoto voi olla esimerkiksi painotuote, koottava kansio tai sähköinen muoto. Painotuotetta suunniteltaessa on mietittävä, millaisia mielikuvia tuotteella halutaan viestittää kohderyhmälle. Myös tuotteen koko typografia, ja paperin laatu on mietittävä huolella, sillä ne vaikuttavat tuotteen luettavuuteen. Tällöin tulee huomioida myös tuotteen kustannukset. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 51–53.)

Jos tuotteen toimeksiantajana on yritys, voi se edellyttää tietynlaisten typografisten ohjeiden noudattamista. Tuotteen tulee olla yksilöllinen ja persoonallisen näköinen. Ensisijaisia kriteerejä ovat tuotteen uusi muoto, käytettävyys kohderyhmässä ja käyttöympäristössä, asiasisällön sopivuus kohderyhmälle, tuotteen houkuttelevuus, informatiivisuus, selkeys ja johdonmukaisuus. Käsikirjojen ja oppaiden kohdalla on oltava lähdekriittinen. Tiedon luotettavuus ja oikeellisuus on pystyttävä todistamaan. Kaikki kerättävä tieto ei ole välttämättä yhtä ajanmukaista, ja tuotoksesta riippuen voi olla paikallaan kertoa, miten tietoa on hankittu. (mt., 54–55.)

Opinnäytetyön alusta asti minulle oli selvää, että käsikirjan graafisen ilmeen tulee olla selkeä ja miellyttävä. Pohdin useaan otteeseen käsikirjan graafista ulkoasua. Kun kyselyn myötä selvisi, että käsikirja halutaan mieluiten nettiversiona, huokaisin helpotuksesta. En ole graafisen suunnittelun asiantuntija, eikä koulutusohjelmassamme

painoteta graafista osaamista. Halusin kuitenkin, että graafisesta ilmeestä tulee persoonallinen ja erilainen. Päätin siis toteuttaa käsikirjan tavalla, jonka itse hallitsen, enkä jäänyt pohtimaan erilaisia taittomenetelmiä syvällisemmin.

Hyvän manuaalin voi käyttäjädokumentaation asiantuntijan, Christian Nordströmin (2008) sanoin tiivistää seuraavanlaisesti:

”Hyvä manuaali on visuaalisesti houkuttelevan näköinen, sen tekstit ovat helppoja ja mukavia lukea ja itse kirjasen ulkoasu on malliltaan jokin muu kuin tiilikivi” (Peltonen 2008, 15).

Halusin tehdä käsikirjasta visuaalisesti kauniin, mutta helppolukuisen teoksen. Käsikirjaa tulee jatkossa lukemaan myös ikääntyvä väestö, joten fontin koolla ja käsikirjan värimaailmalla on paljon merkitystä. Käsikirjan kaikki tekstit on kirjoitettu fonttikoolla 12 ja väri on musta. Toteutin käsikirjan kokoon A5, sillä halusin, että käsikirjaa on helppo kuljettaa mukana esimerkiksi käsilaukussa. Pdf-tiedostosta käsikirja on kuitenkin helppo skaalata ja tulostaa isommaksi, esimerkiksi A4-kokoon, mikäli lukijan näkökyky on heikentynyt. Käsikirjaa on helppo tulostaa myös kotitulostimella, ja paperiksi käy tavallinen A4-paperi.

Halusin keventää käsikirjan mustaa tekstiä jollakin yksinkertaisella, visuaalisella värielementillä. Visuaalinen elementti ei saanut olla liian hallitseva eikä varsinkaan häiritä lukemista. Näin ollen päätin sijoittaa suunnittelemani graafisen kuvion sivun alalaitaan. Kuvio on muodoltaan aaltomainen ja kuvion väri on vaaleanvihreä. Väriksi päädyin valitsemaan vaaleanvihreän, sillä se on suhteellisen neutraali väri ja symboloi luontoa, mikä sopii pihatapahtumalle hyvin. Vaikka kuvio on väriltään vaaleanvihreä, käsikirjan luettavuus ei kärsi, vaikka käsikirjan tulostaisi mustavalkoisena. Käytin samaa vaaleanvihreää kuviota hieman jalostaen myös kansilehdessä ja takakannessa. Kansilehdellä halusin kiinnittää lukijoiden huomion jollakin tyylikkäällä, mutta hausalla idealla. Sain ajatuksen puhekuplasta, sillä mielestäni se kuvastaa hyvin myös tapahtuman luonnetta – viesti kulkee ihmiseltä ihmiselle. Kaiken kaikkiaan olen hyvin tyytyväinen käsikirjan graafiseen ilmeeseen. Tietoteknisistä syistä liitteenä olevan käsikirjan (Liite 2) tekstisivuilla ei toistu sama graafinen ilme kuin etu- ja takakannessa.

6.3 Sisällön suunnittelun lähtökohdat

Opinnäytetyön tuloksena syntyvä tuote on tapahtuman käsikirja. Idea käsikirjaan syntyi, kun pohdimme työn tilaajan kanssa ”Voimaa ihmisiltä ihmisille” -tapahtuman tulevaisuutta. Tiedossa oli, että Jyväskylän kaupunki ei välttämättä enää jatkossa tue Säynätsalopäiviä taloudellisesti. Nykyisin sekä Säynätsalon aluetoimiston kesätyöntekijä että aluetoimiston esimies saavat käyttää omaa työaikaansa Säynätsalopäiviin. Tulevaisuudessa Säynätsalopäiviin käytettävä työaika tulee olemaan kortilla, tai sitä ei ole lainkaan.

Tavoitteena on, että toimijat ottavat Säynätsalopäivät haltuunsa kokonaan. Käsikirjan tarkoituksena on tukea toimijoiden itsenäistymisprosessia pihatapahtuman ja mahdollisesti muidenkin tapahtumien osalta siten, että kaupungin rooli tapahtumanjärjestäjänä pienenee entisestään. Käsikirjan avulla toimijat osaavat järjestää tapahtumia itse ja kaupungin rooliksi jää lähinnä yhteispalvelupisteessä annettava neuvonta ja opastus. Tilaajan puolelta tuli toive, että tekisin opinnäytetyönäni jonkinlaisen oppaan toimijoille pihatapahtuman toteuttamisesta. Pohdimme yhdessä tilaajan kanssa, millainen opas on hyvä. Ideoiden pohjalta lähdin suunnittelemaan käsikirjaa.

Työskentelin kesällä 2010 Säynätsalon aluetoimistossa asiakaspalvelusihteerinä. Työhöni kuului muun muassa Säynätsalopäivien avustavat tehtävät. Päävastuukseni sain pihatapahtuman toteuttamisen edellisvuoden tapahtuman pohjalta. Suunnittelutyössäni pääsin aitiopaikalle näkemään ja arvioimaan muiden toimijoiden kykyjä ja kokemuksia tapahtumanjärjestämisestä. Kävi ilmi, että suurin osa toimijoista on ollut mukana useissa eri tapahtumissa. Silti heillä ei ollut juuri minkäänlaista kokemusta esimerkiksi lupa-asioista tai itse tuotantoprosessista. Useimmat toimijat kertoivat, että tapahtumia on vain tehty miettimättä sen kummemmin tarvittavia lupia tai järjestyksenvalvontaa.

Kun olin aloittanut pihatapahtuman suunnittelutyön, minulle alkoi melko pian hahmottua, millainen käsikirjasta tulisi. Tiesin, että käsikirjasta on tehtävä mahdollisimman konkreettinen ja yksinkertainen. Aloin listaamaan asioita, mitä käsikirjaan tulee sisällyttää. Aloin myös suunnitella sitä, missä muodossa käsikirja julkaistaan. Vaikka minulla oli selkeä ajatus siitä, millaisen käsikirjan haluan tehdä, halusin sen palvelevan

mahdollisimman hyvin käyttäjiään. Enhän tehnyt käsikirjaa itseäni varten, vaan paikallisten toimijoiden tarpeisiin. Sen vuoksi toteuttamassani kyselyssä toimijat saivat kertoa omat mielipiteensä käsikirjan sisällöstä ja muodosta.

Käytin kyselyn tietoja apuna alkaessani luomaan käsikirjaa. Kyselyn avulla kävi ilmi, että toimijat halusivat mielellään käsikirjan sähköisenä versiona. Lisäksi toivottiin, että se olisi saatavilla myös paperisena versiona. Päätin tehdä pdf-muotoisen tiedoston käsikirjasta, jota voi tulostaa ja jakaa tarpeen mukaan. Säynätsalon aluetoimiston kanssa sovin tiedoston lisäämisestä nettisivuille, josta se on helposti luettavissa ja tulostettavissa.

Tein muistiinpanoja ja havaintoja itse tapahtuman suunnittelusta ja tapahtumapäivästä. Muistiinpanoja ja havaintoja apuna käyttäen aloin luomaan käsikirjaan sisältöä. Suunnitteluvaiheessa huomasin, että toimijoilla ei ollut juurikaan tietoa tapahtumaan tarvittavista luvista. Niinpä päätin, että käsikirjan luku lupa-asioista täytyy olla erittäin kattava. Suurin osa toimijoista on ollut järjestämässä Säynätsalopäiviä jo vuosikymmenten ajan. Vuosia sitten erilaisia lupia ei tarvittu. Nykyisin tilanne on muuttunut varsinkin, kun kaupungin rooli tapahtuman järjestäjänä on pienentynyt entisestään.

Toinen asia, joka nousi esiin monessa eri tilanteessa, oli sisäinen viestintä. Toimijoiden välinen kommunikointi oli erittäin vähäistä ja tämä koitui ongelmaksi niin ennen tapahtumaa, tapahtumapäivänä, kuin tapahtuman jälkeenkin. Toimijat vain tulivat tapahtumaan, tekivät oman osuutensa ja lähtivät. Havaitsin sisäisen viestinnän puutteen jo alkuvaiheessa, kun otin ilmoittautumisia vastaan toimijoilta. Tapahtumaa varten toimijoiden oli ilmoitauduttava ja kerrottava tulemisestaan. Lisäksi pyysin tietoja jokaisen toimijalta siitä, millaista lavaohjelmaa he aikovat esittää ja millainen esittelypiste heiltä tulee. Vaikka toimijoilla oli tietoa ennakoilmoittautumisesta, eivät kaikki nähneet ennakoilmoittautumista tarpeelliseksi ja tulivat siitä huolimatta oman pisteensä kanssa tapahtumaan. Sisäisen viestinnän kehittämistä toivottiin niin suullisesti kuin kyselynkin kautta.

Lähetin tapahtuman ennakoilmoittautumisesta tietoa kaikille toimijoille, joiden tiesin olleen mukana viime vuonna. Lisäksi lähetin kutsuja uusille toimijoille. Uusia toimijoita tavoittelin omien verkostojen, tapahtumakalentereiden ja yhdistystorin kautta. Li-

säksi pyysin kaikkia toimijoita välittämään kutsua eteenpäin ja juttelin paikallisille toimijoille uusien toimijoiden löytämisestä. Uusien toimijoiden saaminen paikalle osoittautui melko haastavaksi. Parhaiten uusia toimijoita sain paikalle omien verkostojeni kautta. Lisäksi toiset toimijat onnistuivat houkuttelemaan muutaman uuden toimijan mukaan. Paikallisilla, vanhoilla toimijoilla on parhaat keinot uusien toimijoiden houkuttelemiseen ja pihatapahtuman kaltaisessa tapahtumassa ”puskaradio” osoittautui parhaaksi markkinointikeinoksi niin toimijoiden kuin yleisönkin houkutteluun.

6.4 Käsikirjan koonti ja sisältö

Käsikirjan kokoamisessa hyödynsin siis kyselyn tuloksia, omakohtaisia kokemuksia sekä havaintoja. Lisäksi suullisten keskustelujen määrää ei voi vähätellä. Juttelin useiden toimijoiden kanssa ennen tapahtumaa ja tapahtuman jälkeen. Toimijat kommentoivat mielellään kahden kesken, mitä he toivovat tapahtumalta ja mihin he olivat pettyneitä.

Osallistuin lisäksi vuosien 2010–2011 Säynätsalopäivien suunnittelupalavereihin. Palavereissa käytin puheenvuoroani ja pyysin kommentteja käsikirjaan liittyen. Vuoden 2011 helmikuun kokouksessa esittelin toimijoille käsikirjan sisällysluettelon. Toimijat kommentoivat tuolloin sisällysluettelo ja itse tapahtumaa. Kommenttien mukaan sisällysluettelo oli monipuolinen ja kattava, eikä kriittistä palautetta tullut. Useat toimijat ilmoittivat odottavansa innolla käsikirjan valmistumista. Kokouksen jälkeen aloitin sisällön kirjoittamisen ja maaliskuun kokouksessa esittelin jo lähes valmiin sisällön toimijoille. Tuolloinkaan toimijoilla ei oikeastaan ollut mitään kommentoitavaa, vaan sisältöön oltiin varsin tyytyväisiä. Ehdotuksia sisältöön tai ulkoasuun liittyen ei tullut. Kysyin kokouksessa toimijoiden mielipiteitä siitä, missä muodossa käsikirjan tulisi olla. Olin jo päättänyt, että käsikirja tulee sekä nettiin että paperiseksi versioksi. Halusin kuitenkin varmistaa, että toimijat ovat samaa mieltä. Toimijoilla oli tiedossa helmikuun kokouksesta asti, että valmis kirja julkaistaan huhtikuussa ja toimijat saavat sen käsiinsä huhtikuun kokouksessa.

Toimijoiden lisäksi myös työn tilaaja, Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimisto, on vahvasti ollut mukana käsikirjaprosessissa. Aluetoimiston väki on kommentoi-

nut käsikirjaani säännöllisin väliajoin niin kirjallisesti kuin suullisestikin. Käsikirjan tekoprosessin aikajanassa (Kuvio 3) on listattu käsikirjan eri vaiheet kronologisessa järjestyksessä.

Kuvio 3. Käsikirjan tekoprosessin aikajana

Käsikirja (Liite 2) alkaa alkusanoilla, jonka jälkeen alkavat varsinaiset luvut. Ensimmäisessä luvussa kuvailen tapahtumaa lyhyesti, jotta myös uudet toimijat ymmärtävät, mistä tapahtumassa on kyse. Seuraavissa luvuissa kerron, mikä on osallistuvien toimijoiden ja aluetoimiston vastuu tapahtuman toteutuksessa. Toimijat ovat luottaneet siihen, että aluetoimistolla on käytettävissään paljon työaika ja resursseja Sääntäsalopäiviin. Niinpä oli tarpeen selkeyttää, mitkä tehtävät kuuluvat todellisuudessa aluetoimiston vastuulle ja mitkä asiat ovat toimijoiden harteilla.

Luvussa neljä (4) kuvailen lyhyesti sitä, miten aikataulut suunnitellaan ja luku viisi (5) on muistutuksena jätehuoltoon liittyvistä asioista. Luvussa kuusi (6) käsittelen lupa-asioita. Lupa-asiat tuntuivat olevan melko tuntemattomia eri toimijoille, joten päätin tehdä lupaosiosta mahdollisimman kattavan. Hankkiessani tietoa eri lupiin liittyen, minulle valkeni jälleen erilaisten viranomaislupien loputon viidakko. Internetissä kerrottu tieto oli välillä todella hankalasti saatavilla ja epäjohdonmukaisesti kerrottu. Jouduin tämän takia soittamaan useisiin eri paikkoihin ja varmistamaan, kuinka eikaupallisen tapahtuman luvat hoidetaan. Suurin osa lupiin liittyvistä tiedoista on koottu eri viranomaisten nettisivuilta, mutta osa tiedoista on hankittu myös puhelinsoittojen välityksellä. Lupaosioon olen koontanut tietoa yleisimmin tarvittavista luvista. Jokai-

sen lupakappaleen yhteyteen olen listannut yhteystiedot tai nettisivut, jota kautta lupaa voi hakea ja saada lisätietoja.

Luvussa seitsemän (7) kerron hygieniaan liittyvistä asioista ja mainitsen hygieniosaamistodistuksesta. Luvussa kahdeksan (8) otan esille markkinoinnin ja tiedottamisen. Aiempina vuosina markkinointi ja tiedottaminen ovat olleet täysin alue toimiston vastuulla, ja toiveena on että toimijat itse ottavat vastuun markkinoinnista ja tiedottamisesta. Kerron luvussa, miten ja missä tiedottamista voidaan tehdä. Mainitsen myös, että tapahtumalle voidaan nimetä tiedotusvastaava, joka on vastuussa koko tapahtuman markkinointiin ja tiedotukseen liittyvistä asioista. Tiedotusvastaavan pestiin voi olla vaikea löytää ihmistä, minkä vuoksi olen painottanut jokaisen toimijan omaa vastuuta markkinoinnista ja tiedottamisesta. Lopuksi kerron, mitä eroa on markkinoinnilla ja tiedottamisella sekä luettelen paikallismedioiden yhteystietoja.

Lukuun yhdeksän (9) olen koonnut erilaisia ohjelmaideoita, joita toimijat voivat hyödyntää tapahtumassa. Tavoitteena on, että eri toimijoiden pisteet ovat mahdollisimman toiminnallisia ja monipuolisia. Teettämässäni kyselyssä myös vastaajat toivoivat monipuolisuutta eri pisteisiin. Ohjelmaideat on suurimmaksi osaksi koottu kyselyn tulosten pohjalta, mutta joitakin vinkkejä olen myös ideoinut itse.

Vuoden 2010 tapahtumassa kävi ilmi, että autojen paikoitus ja toimijoiden järjestäytyminen piha-alueella ei ollut suunnitelmallista. Autoja pysäköitiin sattumanvaraisesti, eivätkä toimijat noudattaneet annettuja ohjeita pisteiden sijoittelussa. Sen vuoksi luvussa kymmenen (10) kertaan vielä pysäköintiohjeet ja pisteiden sijoittelun logiikan, jotta tapahtumasta tulee asiakasystävällisempi ja viihtyisämpi.

Pihatapahtumassa on aina ollut pieni lava, jossa toimijat ovat voineet esittäytyä. Lavalla on myös ollut musiikkiesityksiä ja työnäytöksiä. Vuonna 2009 lava rakennettiin tiettävästi talkoovoimin. Viime vuonna lavan hankkiminen, rakennus ja purku jäi kokonaan minun vastuulleni. Otin yhteyttä Säynätsalon vaneritehtaaseen, jonka henkilökunnan kanssa neuvottelin lavatarpeiden saamisesta. Vaneritehdas suostui yhteistyöhön ja lahjoitti lavaa varten tarvittavat materiaalit. Kyselin vapaaehtoisia lavanrakentajia, mutta en saanut yhtään toimijaa avuksi. Lopulta eräs lähipiirini kuuluva lainasi töistään pakettiautoa ja työkaluja, ja rakensi lavan toimijoita varten. Säynätsalon

aluetuimiston yksi työntekijöistä lahjoitti ruuvit ja purki lavan tapahtuman jälkeen. Lavan rakennustarpeet ovat nyt tallessa, joten suurin työ on tehty. Lavanrakennus ei saa silti jäädä yhden ihmisen, varsinkaan aluetuimiston työntekijän varaan. Luvussa 11 olen kertonut, että lava rakennetaan talkoovoimin. Lavanrakentajat nimetään jo etukäteen suunnittelupalaverissa. Aiempina vuosina Säynätsalon alueseurakunta on vastannut äänentoistosta, ja on lupautunut siihen jatkossakin. Luvussa 11 kerron myös äänentoistosta ja sen varmistamisesta vuosittain.

Luvussa 12 muistutan säävarauksesta ja siitä, mitä tehdään, jos tapahtuma joudutaan keskeyttämään tai perumaan. Luvuissa 13 ja 14 käsittelen yleisön ja muiden toimijoiden huomiointia. Kyselyissä toivottiin tiedonkulun parantamista ja tarkempaa ohjeistusta toimijoille. Suunnittelupalaverissa nousi esille, että sisäisessä viestinnässä on parantamisen varaa. Myös itse tapahtumassa huomasin, että toimijoiden välisessä viestinnässä on paljon puutteita. Luvussa 13 paneudun yleisön huomioimiseen ja luku 14 kertoo muiden toimijoiden kunnioittamisesta. Mitä paremmin sisäinen viestintä toimii, sitä mukavampaa tapahtumaa on suunnitella ja toteuttaa. On siis jokaisen toimijan etu, että sisäinen viestintä toimii.

Turvallisuuteen liittyvät kysymykset nousivat esille vasta vuoden 2010 pihatapahtumassa. Luvussa 15 kerron, että tapahtumalle on hyvä nimetä turvallisuusvastaava. Kertaan myös toimintaohjeet onnettomuustilanteessa. Toiseksi viimeinen luku on muistilista toimijoille. Muistilistaan olen koonnut asiat, jotka toimijoiden tulee muistaa hoitaa ennen tapahtumaa, tapahtuman aikana ja tapahtuman jälkeen. Olen listannut myös asiat, jotka on yhteisesti sovittava Säynätsalopäivien suunnittelupalaverissa. Yhdessä sovittavien asioiden lista on laajempi, sillä sovittavia asioita on enemmän. Olen jakanut yhteisesti hoidettavien ja sovittavien asioiden listan kolmeen osaan: hyvissä ajoin ennen tapahtumaa, noin kuukausi ennen tapahtumaa ja tapahtuman jälkeen. Käsikirjan viimeiseen lukuun olen koonnut aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja linkkivinkkejä. Listasta löytyy kirjavinkkejä ja nettilinkkejä yhdistystoiminnan pyörittämiseen, tapahtuman järjestämiseen sekä markkinointiin ja tiedottamiseen.

6.5 Valmiin käsikirjan palaute ja jakelu

Valmista käsikirjaa edelsi monta eri raakaversiota. Tein käsikirjaa pitkäjänteisesti ja pyysin siihen säännöllisin väliajoin kommentteja ja mielipiteitä niin aluetoimistosta kuin tulevilta käsikirjan käyttäjiltäkin. Sovin tammikuussa 2011 Säynätsalon aluetoimiston sekä Säynätsalopäivien toimijoiden kanssa, että käsikirja ilmestyy 12.4.2011. Aikatauluni piti hyvin ja toimijat saivat tulostetut käsikirjat itselleen Säynätsalopäivien suunnittelupalaverissa kyseisenä päivänä. Käsikirja tuntui elävän koko prosessin ajan, ikään kuin se tulisi aina olemaan keskeneräinen. Tein käsikirjaan muutoksia vielä juuri ennen julkistamishetkeä.

Käsikirjan virallinen julkaisupäivä oli 12.4.2011. Kun julkaisupäivä koitti, lopullinen versio lisättiin aluetoimiston nettisivuille ja tallennettiin aluetoimiston arkistoihin. Käsikirja on siis nettisivuilla kaikkien toimijoiden käytettävissä ja tulostettavissa. Aluetoimisto voi tarvittaessa tulostaa käsikirjaa asiakkailleen ja päivittää käsikirjaa tietojen muuttuessa. Julkaisupäivänä järjestetyssä tulevien Säynätsalopäivien suunnittelupalaverissa oli paikalla yhteensä 14 toimijaa. Kokouksen alussa kaikille toimijoille jaettiin tulostetut käsikirjat. Käsikirja oli lähetetty kaikille toimijoille myös sähköpostilla etukäteen, ja osa toimijoista oli jo tutustunut siihen. Kokouksen esityslistalla ensimmäisenä asiana oli opinnäytetyön esittely. Kävin käsikirjan läpi kohta kohdalta, ja toimijoilla oli mahdollisuus kommentoida sitä missä välissä vain. Useat toimijat halusivat antaa myös kommentteja käsikirjalle sen esittelyn jälkeen. Kirjasin saadun palautteen ylös:

”Erittäin ansiokas työ”

”Todella ansiokas käsikirja”

”Kiitos, olet paneutunut perusteellisesti”

”Hieno työ, ammattilaisen tekemä”

”Tiedottamisen luvusta puuttuu Säynätsalon Sanomat. Onko tämä boikottia?”

”Luku roskaamisesta on kirjoitettu melko jyrkästi”

”Erinomainen käsikirja, voi hyödyntää monessa tapahtumassa”

”Todella hyvä käsikirja”

”Mitä luvan kysyminen käytännössä tarkoittaa?”

Palaute kertoo, että suurin osa toimijoista oli tyytyväisiä valmiiseen käsikirjaan. Eräs toimijoista oli huomannut käsikirjassa myös alkeellisen virheen. Paikallismedioita lueteltaessa ei ollut mainittu Säynätsalon Sanomia ollenkaan. Pahoittelin virhettä ja seli-

tin toimijoille, että kyse ei suinkaan ole boikotista. Kiitin tarkkaavaisuudesta ja kerroin, että käsikirjaa tehdessä saattaa sokaistua omille virheille. Työn tilaaja oli myös oikolukenuk työn, muttei ollut huomannut virhettä. Virhe korjattiin ja korjattu versio laitettiin nettisivuille. Ehkä pidin Säynätsalon Sanomia niin itsestään selvyytenä, etten muistanut kirjoittaa sitä listaan. Yksi toimija kommentoi myös lukua viisi (5), jossa käsiteltiin jätehuoltoa. Hänen mielestään luku oli kirjoitettu liian jyrkästi. Toimijan mielestä oli melko kohtuutonta puhua maksuista, joita voidaan kerätä, jos roskia löytyy pihamaalta. Kerroin toimijoille, että maksuja peritään vain ääritapauksissa, jos siivous on kokonaan laiminlyöty. Mainitsin myös, että yleiseen käsikirjaan ei voida jättää tulkinnanvaraakaan roskaamiseen liittyvässä asiassa. Mikäli tietty määrä roskia sallitaan, saattavat jotkut käsikirjan käyttäjät arvioida väärin kirjoitettua tekstiä. Siksi ohje on kirjoitettu tarkasti. Kommenttejani roskaamisesta tuki myös työn tilaaja.

Toimijoita mietityttivät myös kirjoittamani alkusanat: ”Mikäli käsikirjaa hyödynnetään muihin kuin Säynätsalopäivien tapahtumiin, olisin kiitollinen jos siihen kysyttäisiin minulta lupa.” Selvitin toimijoille, että haluan olla perillä siitä, kuinka käsikirjaa tullaan hyödyntämään ja siitä, kuinka moni on todella hyötynyt kirjan käytöstä. Tieto siitä, kuinka moni tekemästäni käsikirjastani on hyötynyt, voi olla arvokasta tulevaisuudessa. Kun toimijat kysyvät hyödyntämiseen luvan, saan arvokasta tietoa tulevaisuutta varten siitä, miten vastaavanlaisia oppaita kannattaa suunnitella ja kehittää. Sivusin myös tekijänoikeusasioita ja mainitsin, etten halua, että työtäni levitetään järjestelmällisesti esimerkiksi kouluissa tai kerhoissa minun tietämättäni.

7 POHDINTA JA KEHITYSIDEAT

Opinnäytetyöni viimeisessä pääluvussa pohdin Säynätsalopäivien ja Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman tulevaisuutta. Lisäksi arvioin omaa onnistumistani ja esittelen kehitysideoita. Olen jakanut luvun kolmeen osaan, jotka ovat tulevaisuus, merkitys ammattialalle ja arvio onnistumisesta.

Tulevaisuus

Näen Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman tulevaisuuden valoisana. Minua kuitenkin mietityttää, kenen harteille tapahtuman järjestäminen jää. Toivon, että käsikirjan ansiosta tapahtumalle löytyy järjestäjätaho tai tahoja, jotka ottavat tulevaisuudessa vastuun tapahtumasta. Olen myös esittänyt Säynätsalopäivien suunnittelupalaverissa ehdotuksen, että tapahtuman järjestämisvastuu voisi toimia kiertävällä periaatteella. Vuosittain eri järjestöt voisivat vuorollaan ottaa päävastuun tapahtuman toteuttamisesta. Näin järjestämistäakka ei välttämättä tunnu liian suurelta, ja toimijat saavat tasapuolisesti kokemusta tapahtuman järjestämisestä. Toistaiseksi toimijat eivät ole innostuneet ajatuksesta.

Kiertävä vuoro lisäisi myös toimijoiden välistä yhteistyötä. Kiertävän vuoron ansiosta he tulisivat olemaan enemmän yhteyksissä toisiinsa järjestämiseen liittyvissä asioissa. Kiertävä vuoro auttaisi toimijoita myös ajattelemaan pitkäjänteisesti. Tähän asti tapahtuman tuotantoon on pyritty löytämään nopea, väliaikainen ratkaisu, jolloin tapahtuman toteutus ei voi olla kovin suunnitelmallista. Jos tapahtuman tuotantoprosessi joudutaan keksimään joka vuosi uudelleen, lisää se tunnetta tapahtuman vaivalloisuudesta.

Mikäli Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman tuotanto onnistuu ja yhteistyö lisääntyy toivotulla tavalla, toimii se esimerkkinä myös muille osatapahtumille ja niiden toteuttamiselle. Vaikka Säynätsalopäivissä on kyse perinteistä, toimintatapojen muutos ei nakerra perinteitä, päinvastoin. Toimintatapojen muutoksella pyritään siihen, että tapahtuman arvokkuus, sen laadun ja perinteen korostaminen näkyvät Säynätsalopäivillä tulevaisuudessa entistäkin vahvemmin.

Säynätsalopäivien haasteena on, kuinka uudet, paikkakunnalle muuttaneet säynätsalolaiset saadaan mukaan talkotoimintaan. Säynätsalopäivien muuttumattomuus voi estää uusia tekijöitä lähtemästä mukaan tapahtuman tuotantoon, sillä he eivät välttämättä usko saavansa mahdollisuutta keksiä mitään uutta Säynätsalopäiville (Humalajoki 2009, 35). Vallan keskittyminen tietyille ryhmälle tai henkilöille eriarvoistaa ihmisiä, jolloin valta asettuu ihmisten kohtaamisen väliin ja estää aidon yhteyden ja osallisuuden kokemuksen (Lähteenoksa 2008, 90). Uusien toimijoiden houkuttelussa

voitaisiin hyödyntää Säynätsalopäiviä. Säynätsalopäivien yhteyteen voisi järjestää asukastapaamisen, kuten historiallisen elokuvaillan, jossa vanhat säynätsalolaiset esittelevät Säynätsalopäiviä uusille toimijoille. Kun säynätsalolaiset tutustuvat toisiinsa, myös yhteistyön synnyttäminen käy luontevammin.

Tuen Sanna Humalajoen (2009) ajatusta Jyväskylän kaupungin kulttuuritoimeen palkkavasta tapahtumatuottajasta, joka työskentelisi kaupunginosatapahtumien ja muiden tapahtumien tuotannollisena apuna. Tapahtumatuottajan työnkuvaan kuuluisi muun muassa tapahtumajärjestäjien avustaminen tuotannon ongelmakohtissa, kuten rahoituksessa ja markkinoinnissa. Tämä vähentäisi kaupungin muiden työntekijöiden työtaakkaa, sillä varmasti useat kaupungin työntekijät käyttävät työaikaansa tuotannollisiin tehtäviin ja niiden avustamiseen. Työ voi olla raskasta ja stressaavaa, sillä useimmiten työntekijät eivät ole tapahtumatuotannon ammattilaisia, vaan heidän työkenttäänsä on aivan joku muu. Palkkaamalla tuottaja kaupunginosatapahtumien avuksi, kaupunki säästäisi muiden työntekijöiden aikaa perustyötehtäviin ja tapahtumanjärjestäjät saisivat ammattimaista apua tapahtumiin. (Humalajoki 2009, 38.) Kaupunginosatapahtumilla on suuri merkitys myös kaupungin vetovoimaisuuden kannalta, joten tapahtumatuottajan palkkaaminen olisi myös sijoitus tulevaisuuteen.

Kaupungin roolin pienentyessä Säynätsalopäivät saattavat jatkossa olla kokonaan paikallisten toimijoiden harteilla. Nykyisin Säynätsalon aluetoimisto koordinoi päiviä siten, että se kutsuu vuosittain toimijat koolle Säynätsalopäivien suunnittelupalaverien merkeissä. Lisäksi tiedotusvastuu on toistaiseksi aluetoimistolla. Tulevaisuudessa voi olla, että talous- ja henkilöresurssien puutteen vuoksi koordinointia ei enää voida tehdä. Tällöin voisi olla järkevää perustaa esimerkiksi osuuskunta Säynätsalopäiviä varten. Osuuskunnan kautta koko Säynätsalopäivien rahaliikenne sujuisi helpommin ja esimerkiksi kulttuuriavustuksia voisi hakea pelkästään osuuskunnalle. Osuuskunnan jäsenet koostuisivat paikallistoimijoista.

Merkitys ammattialalle

Mielestäni käsikirja osoittaa kulttuurituottajan ammattitaidon erinomaisesti. Käsikirjan avulla toimijat huomaavat, että tapahtumien järjestäminen ei ole yksinkertaista ja vastuuta on kannettava jokaisesta osa-alueesta. Saadun palautteen mukaan käsikirjasta

huokui ammattimainen ote ja perehtyneisyys omaan alaan. Mikäli toimijat eivät tule hyödyntämään käsikirjaa, osoittaa se mielestäni, että he eivät osaa tai halua ottaa vastuuta tapahtuman järjestämisestä, jolloin ammattilaisen tarve tapahtuman tuotannossa on selkeä. Herää kysymys, voiko käsikirja haitata kulttuurituottajan työllistymistä. Jos tapahtumaa varten luodaan käsikirja ja tarkoituksena on, että käsikirjan avulla tapahtumaan ei tarvitse palkata ammattilaista, yksi mahdollisuus työllistyä menee tavallaan hukkaan. Uskallan kuitenkin väittää, että vain ammattilainen saa ammattilaisen jälkeä aikaan. Uskon, että Säynätsalopäiville halutaan palkata oma tuottaja, mikäli taloudellisia resursseja siihen löytyy.

Arvio onnistumisesta

Lähtökohtana tapahtuman kehittämiseksi oli yhteisöllisyyden lisääminen. Kysymys siitä, miten käsikirja lisää yhteisöllisyyttä tapahtuman tuotannossa, on vielä osittain avoinna. Käsikirjan olemassaolo ei riitä lisäämään yhteisöllisyyttä, mutta sen käyttäminen voi edistää yhteisöllisyyttä. Vastuun jakaminen, yhdessä tekeminen ja toimiva sisäinen viestintä ovat sellaisia yhteisöllisyyden elementtejä, jotka korostuvat käsikirjassa. Jo havaittavissa oleva yhteisöllisyys ja yhdessä tekemisen riemu on ihailtavaa, mutta toimijoiden välisessä viestinnässä ja yhteistyössä on edelleen parantamisen varaa. Jos toimijat siis hyödyntävät käsikirjaa tarkoituksenmukaisesti, yhteisöllisyyden pitäisi lisääntyä ainakin teoriassa. Voi olla, että kesällä 2011 nähdään jo suurtaikin muutosta toimintatavoissa ja yhteistyössä.

Minulla heräsi myös kysymys, vaikuttaako käsikirja yhteisöllisyyteen vapauttavasti vai kahlitseeko se toimijoita liikaa. Tavoitteenani oli, että käsikirjan avulla toimijat voivat keskittyä enemmän tapahtuman sisältöön. Kun tapahtuman tuotantoprosessia helpotetaan, sisällöllisten yksityiskohtien miettimiseen ja ideointiin jää enemmän aikaa. Parhaassa tapauksessa toimijoiden mielikuvitus ja luovuus pääsevät valloilleen tapahtuman ideoinnissa, ja luvassa voi olla erittäin mielenkiintoista ja laadukasta ohjelmaa. Pelkonani on, että toimijat kokevat käsikirjan rajoittavana tekijänä tapahtuman tuotannon ja sisällön suhteen. Pyrin tekemään käsikirjasta sellaisen, että se antaa vastauksen mieltä askarruttaviin kysymyksiin, mutta jättää järjestäjälle vapauden tapahtuman sisällöstä ja toimintatavoista. Toisaalta, olen tietoisesti myös rajoittanut

vapautta esimerkiksi paikoitukseen ja roskaamiseen liittyvissä asioissa. Tällaisissa asioissa en nähnyt vaihtoehtoista tapaa toimia.

Opinnäytetyössä minulla oli realistiset tavoitteet. Tavoitteenani oli luoda visuaalisesti kaunis käsikirja, joka helpottaa Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman järjestämistä ja lisää yhteisöllisyyttä. Minulle oli myös tärkeää tietää, että työstäni tulee aidosti hyötymään joku. Kesällä 2011 jatkan töitä Säynätsalossa asiakaspalvelusihteerinä. Tulen näkemään, millainen tämän vuoden Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuma on tai järjestetäänkö tapahtumaa ollenkaan. Jos tapahtuma järjestetään, pääsen arvioimaan, onko käsikirjaa todella hyödynnetty tapahtuman tuotannossa.

Olen teoreettisen viitekehyksen, kyselytulosten ja havaintojen pohjalta tullut tulokseen, että opinnäytetyöni tuloksena syntynyt käsikirja on tarpeellinen, helppolukuinen ja kattava tuote. Käsikirja sai kehuja sekä sisällön että ulkoasun puolesta. Käsikirja laitettiin Jyväskylän kaupungin Säynätsalon aluetoimiston nettisivuille, jolloin sen saatavuus helpottuu ja sitä voidaan hyödyntää myös muissa vastaavanlaisissa tapahtumissa.

Onnistumiseeni vaikutti vahvasti se, että olin yhteisön sisäpuolella enkä tarkastellut asioita ulkopuolisen silmin. Yhteisön jäsenenä oleminen toi minulle paljon uusia näkemyksiä ja tietoa paikallisyhteisön toimintatavoista. Työ tämän opinnäytteen ja käsikirjan osalta on tehty, mutta paikkani säynätsalolaisessa yhteisössä säilyy ainakin syyskuuhun asti kesätyön merkeissä.

LÄHTEET

- Grönfors, Martti 1982. Kvalitatiiviset kenttätömenetelmät. Porvoo: WSOY.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita. 13. – 14., osin uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Humalajoki, Sanna 2009. Jyväskylä ja Säynätsalopäivät: Kaupungin rooli paikalliskulttuurin ja yhteisöllisyyden ylläpitäjänä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opin näytetyö.
- Korpela, Jukka 2000. Metaopas: Oppaiden tekemisen opas. Viitattu 5.4.2011. <http://www.cs.tut.fi/~jkorpela/metaopas/>
- Kuittinen, Matti & Kejonen, Martti 2009. Yhteisöllisyyden paradoksit: tiimit ja henkilöstöryhmät yhteistä merkitystä rakentamassa. Teoksessa Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho (toim.): Yhteisöllisyys liikkeessä. Kansanvalistusseura, 245–270.
- Kunnallisalan kehittämissäätiö 2011. Keskittymiskehitys näyttää jatkuvan, mutta halutaanko sitä? Monipuolista tietoa Suomen toteutuneesta ja ennakoitavissa olevasta aluekehityksestä. Viitattu 29.4.2011. <http://www.kaks.fi/tiedotteet?docid=5405>
- Laukkanen, Marjo & Vaattovaara, Virpi 2009. Kuulumisen tiloja verkossa. Teoksessa Karin Filander & Marjatta Vanhalakka-Ruoho (toim.): Yhteisöllisyys liikkeessä. Kansanvalistusseura, 187 – 214.
- Lähteenoksa, Meri 2008. Viisas Arki. Opas yhteisöllisyyteen. Helsinki: Like Kustannus.
- Peltonen, Paula 2008. Dokumentaatio tekee hyvästä tuotteesta paremman. ProMagazine 2/2008, WSOYpron ja AAC Globalin sidosryhmälehti, 14–15. Viitattu 5.4.2011. http://www.wsoypro.fi/content-files/WSOYpro-esittely/Sidosryhmalehti/ProMagazine_2_08.pdf
- Pirkan kylät ry, kyläasiamieshanke 2006. Kylä Pirkanmaalla, Pirkanmaan kylätoimintaohjelma 2007-2013. Viitattu 5.4.2011 <http://www.pirkankylat.fi/kylatoimintaohjelma.htm>
- Rautjoki, Matti (toim.) 1994. Päivät seutuvilla Päijänteen - Säynätsalolaisten kirja. Jyväskylän kaupunki. JYY:n kotiseutusarja nro 32.
- Säynätsaloseura 2011. Historiaa. Viitattu 1.5.2011. <http://www.saynatsaloseura.fi/historiaa.php>
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yhyres kehittämissyhdistys ry 2011. Kylät. Viitattu 10.2.2011.
<http://www.yhyres.fi/kyl-t>

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Liite 2. Voimaa ihmisiltä ihmisille – käsikirja toimijoille ja tekijöille

LIITE 1. Kyselylomake

Voimaa ihmisiltä ihmisille – Kysely toimijoille ja kävijöille

Opiskelen kulttuurituottajaksi Humanistisen ammattikorkeakoulun Jyväskylän kampuksella. Teen opinnäytetyöni Säynätsalon aluetoimistolle. Opinnäytetyöni tavoitteena on kehittää Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumaa.

Vastaamalla kyselyyn voit vaikuttaa osaltasi Säynätsalopäivien kehittämiseen!

1) Ikä

- alle 20 vuotta
 20–39 vuotta
 40–59 vuotta
 60- vuotta

2) Sukupuoli

- nainen
 mies

3) Asuinpaikkakunta _____**4) Oletko mielestäsi**

- uusi säynätsalolainen
 vanha säynätsalolainen
 mökkiläinen
 matkailija
 en mikään näistä

5) Oletko tapahtumassa

- yleisönä
 työtehtävissä (organisaatio ja tehtävä): _____

6) Olitko viime vuonna Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumassa yleisönä?

- Kyllä Ei

7) Olitko viime vuonna Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumassa työtehtävissä?

- Kyllä (tehtävä ja organisaatio): _____ Ei

8) Mistä sait tietoa Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumasta?

- Säynätsalon sanomat (lehtiliite)
- kaupungin nettisivuilta
- näin julisteen/esitteen
- kuulin tuttavalta
- jostain muualta, mistä: _____

9) Onko tietoa tapahtumasta ollut helposti saatavilla?

Arvioi tiedon saatavuutta asteikolla 1-5 ympyröimällä sopiva vaihtoehto.

1 = tietoa on ollut saatavilla erittäin vaikeasti

5 = tietoa on ollut saatavilla erittäin helposti

1 2 3 4 5

10) Kuinka tyytyväinen olet ollut tapahtuman tiedottamiseen?

Arvioi asteikolla 1-5.

1 = en lainkaan tyytyväinen

5 = täysin tyytyväinen

1 2 3 4 5

Ideoita, ajatuksia: _____

11) Onko tapahtuman ohjelma ollut mielestäsi monipuolinen?

Arvioi asteikolla 1-5.

1 = ohjelma ei ollut lainkaan monipuolinen

5 = ohjelma oli todella monipuolinen

1 2 3 4 5

12) Mikä oli ohjelmassa mielestäsi onnistunutta? Mitä tulisi vielä kehittää?

13) Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuman tarkoituksena on vahvistaa säynätsalolaisuutta yhdessä tekemisen ja osallistumisen avulla. Miten tässä tavoitteessa on mielestäsi onnistuttu? Arvioi asteikolla 1-5.

1 = tavoitetta ei ole saavutettu

5 = tavoite on täyttynyt erinomaisesti

1 2 3 4 5

Ideoita, ajatuksia: _____

14) Kerro omin sanoin, mitä säynätsalolaisuus mielestäsi on?

15) Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumasta kootaan tänä vuonna opinnäytetyönä ohjekirja tai nettisivu, jonka tarkoituksena on helpottaa tapahtuman järjestämistä jatkossa. Kuinka tärkeänä näet ohjekirjan tai nettisivun? Uskotko, että se helpottaa tapahtuman järjestämistä? Arvioi ohjekirjan tai nettisivun tärkeyttä asteikolla 1-5.

1 = ei lainkaan tärkeä, hyödytön
5 = erittäin tärkeä ja hyödyllinen

1 2 3 4 5

16) Mitä tapahtuman ohjekirjaan tai nettisivulle kannattaa sisällyttää ja kenelle se tulee olla tarkoitettu?

17) Millaisessa muodossa ohjeistus on parhaimmillaan (esim. nettisivuilla, painettuna vihkosena, koulutuspäivänä..)?

18) Tuleeko tapahtumaa mielestäsi järjestää jatkossakin?

Kyllä Ei

Perustelut: _____

19) Aiotko osallistua ensi vuonna tapahtumaan?

Kyllä, yleisönä Kyllä, työtehtävissä (tehtävä ja organisaatio):

En osaa sanoa En

20) Palaute, vapaa sana, ideoita ensi vuodelle (jatka tarvittaessa kääntöpuolelle):

(Arvontalipuke seuraavalla sivulla)

Kaikkien yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan Säynätsalon kunnantalon tuotepalkintoja.

Yhteystietoja ei käytetä muuhun kuin arvontaan. Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Nimi:

Osoite:

Puhelinnumero:

Sähköposti:

Suuri kiitos vastauksestasi!

LIITE 2. Voimaa ihmisiltä ihmisille – käsikirja toimijoille ja tekijöille

Voimaa ihmisiltä ihmisille

KÄSIKIRJA

TOIMIJOILLE JA TEKIJÖILLE

Maija Valkeapää 2011

SISÄLTÖ

Alkusanat

- 1. Tapahtuman kuvaus lyhyesti**
- 2. Osallistuvien toimijoiden vastuu**
- 3. Säynätsalon aluetoimiston vastuu**
- 4. Aikataulut**
- 5. Jätehuolto**
- 6. Lupa-asiat**
- 7. Hygienia ja WC**
- 8. Tiedotus ja markkinointi**
- 9. Ohjelmaideoita toimijoille**
- 10. Paikotus ja järjestys piha-alueella**
- 11. Äänentoisto ja lava**
- 12. Säävaraus**
- 13. Yleisön huomiointi**
- 14. Muiden toimijoiden huomiointi**
- 15. Turvallisuus ja onnettomuustilanteet**
- 16. Muistilista toimijoille**
- 17. Hyödylliset kirjavinkit ja nettilinkit**

Alkusanat

Tämä käsikirja on tarkoitettu avuksi kaikille niille toimijoille ja tekijöille, jotka haluavat olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa tulevaisuuden Säynätsalopäiviä. Käsikirja on tehty helpottamaan erityisesti Voimaa ihmisiltä ihmisille - tapahtuman tuotantoprosessia, mutta sen hyödyntäminen on sallittua myös muiden Säynätsalopäivien tapahtumien toteutuksessa. Olen tehnyt käsikirjan osana opinnäytetyötäni, jonka tilaajana oli Säynätsalon aluetoimisto/Jyväskylän kaupunki. Kirjasta löytyvä tieto on koottu viranomaisten, internetin, kirjallisuuden ja oman tietämykseni avulla. Vuoden 2010 Voimaa ihmisiltä ihmisille - tapahtumassa keräämäni kävijäkyselyn tuloksia on myös hyödynnetty tässä käsikirjassa.

Käsikirja ei anna vastauksia kaikkiin mieltä askarruttaviin kysymyksiin, mutta toivottavasti kirjasta on iloa ja hyötyä mahdollisimman paljon. Täytyy myös mainita, että erilaiset tiedot ja luvat voivat vaihdella vuosittain. En vastaa mahdollisista muutoksista, joita tässä käsikirjassa ilmoitettujen päivämäärien jälkeen on ilmaantunut.

Mikäli käsikirjaa hyödynnetään muihin kuin Säynätsalopäivien tapahtumiin, olisin kiitollinen jos siihen kysyttäisiin minulta lupa. Toivoisin lupaa kysyttävän myös silloin, jos käsikirjaan halutaan tehdä muutoksia. Käsikirjaa ei ole tarkoitettu kaupalliseen toimintaan.

Mukavia lukuhetkiä toivottaen,

Maija Valkeapää (maija.valkeapaa@gmail.com)

1. Tapahtuman kuvaus lyhyesti

Voimaa ihmisiltä ihmisille on pihatapahtuma, joka järjestetään vuosittain Säynätsalon kunnantalon piha-alueella. Tapahtuma on luonteeltaan ei-kaupallinen ja kokoaa yhteen säynätsalolaisia järjestöjä ja toimijoita. Tapahtuma toteutuksesta ovat vastuussa osallistuvat järjestöt ja toimijat yhdessä. Vaihtoehtoisesti tapahtumalle voidaan nimetä järjestäjätaho, joka on päävastuussa tapahtumasta ja lupa-asioista.

Pihatapahtuman ideana on, että järjestöt voivat esitellä toimintaansa sekä oman pisteen että lavaohjelman muodossa. Tapahtumassa voi myydä esimerkiksi arpoja, kirpputoritavaraa tai muita tuotteita, joiden tuotot käytetään kokonaisuudessaan yhdistyksen toimintaan.

Tapahtuma ei ole tarkoitettu kaupallisen toiminnan harjoittamiseen.

2. Osallistuvien toimijoiden vastuu

Tapahtuman toteutuminen on kokonaisuudessaan osallistuvien toimijoiden vastuulla. Jokainen toimija vastaa itse omasta ohjelmasta niin lavalla kuin omalla pisteellä. Osallistuvat tahot tuovat itse tarvitsemansa materiaalin ja rekvisiitat tapahtumaan. Myös pöydät ja tuolit on tuotava itse.

Osallistuvat toimijat vastaavat itse oman ohjelmansa sopivuudesta pihatapahtumaan. Toiminnan on oltava lapsiperheille sopivaa ja päihteetöntä. Toivottavaa olisi, että järjestöjen pisteet olisivat mahdollisimman toiminnallisia ja lavaohjelmaa olisi runsaasti. Tämän oppaan kappaleessa 9 on lueteltu muutamia ideoita, joita voi vapaasti hyödyntää oman pisteen tai lavaohjelman suunnittelussa.

Osallistuvat toimijat huolehtivat siitä, että pihatapahtumaan saadaan runsaasti kävijöitä ja uusia toimijoita. Toimijat hyödyntävät omia nettisivujaan ja muita mahdollisia verkostoja tapahtuman tiedottamisessa. Kaikista tehokkain keino on puskaradio.

3. Säynätsalon aluetoimiston vastuu

Säynätsalon aluetoimisto antaa neuvontaa järjestäjille sekä tiedottaa tapahtumasta omilla kanavillaan. Aluetoimiston kanssa voi neuvotella toimijoiden koollekutsumisesta Säynätsalopäivien merkeissä.

Aluetoimisto ei vastaa lupa-asioista, vaan toimijoiden on huolehdittava niistä itse. Aluetoimiston kanssa voi neuvotella siitä, että aluetoimisto hankkii pihatapahtumaan tarvittavan maaluvan kaupunkirakennepalveluista. Lisää tietoa tapahtumaan tarvittavista luvista löytyy kappaleesta 6.

4. Aikataulukutus

Pihatapahtuman aikataulu päätetään yhdessä sopien Säynätsalopäivien järjestelytoimikunnan kokouksessa. Kokouksessa päätetään pihatapahtumalle sopiva päivä ja kellonaika. Itse päivän tarkkan aikataulun (lähinnä lavaohjelman osalta) toimijat sopivat keskenään tapahtumapäivänä tai ennen sitä.

5. Jätehuolto

Jokainen toimija vastaa itse omasta jätehuollostaan ja roskien lajittelusta. Pihalle ei saa jäädä yhtään roskaa tapahtuman jälkeen. Jokainen toimija kerää siis itse roskat omalta pisteeltään ja sen välittömästä läheisyydestä. Toimijat tuovat itse myös roskapussinsa tätä varten ja kuljettavat roskat pois alueelta.

Mikäli tapahtuma-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen jää roskaa, Jyväskylän kaupunki voi laskuttaa siivoustyöstä tapahtumanjärjestäjää tai roskaajia.

6. Lupa-asiat

Jokainen toimija vastaa itse tarvitsemistaan lupa-asioista. Tähän osioon on koottu ohjeita yleisimmin käytettyihin lupiin. Ohjeet on koottu vuoden 2011 tietojen perusteella. Hinnat ja yksityiskohdat voivat vaihdella vuosittain.

ILMOITUS YLEISÖTILAISUUDEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Lainaus poliisi.fi -nettisivuilta (viitattu 4.3.2011):

” Yleisötilaisuuden järjestämisestä on tehtävä kirjallinen ilmoitus järjestämispaikan poliisille. Poikkeuksen muodostavat yleisötilaisuudet, jotka osanottajien vähäisen määrän, tilaisuuden luonteen tai järjestämispaikan vuoksi, eivät edellytetä toimia järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tai sivullisille ja ympäristölle aiheutuvan haitan estämiseksi tai erityisiä liikennejärjestelyjä.”

Mikäli tapahtumanjärjestäjä siis katsoo, että tapahtumaan tarvitaan järjestyksenvalvontaa tai muita erityisjärjestelyjä, on ilmoitus yleisötilaisuudesta aina tehtävä. Pelkkä ilmoituksen käsittely maksaa 20 euroa ja se on tehtävä viimeistään 5 vuorokautta ennen tapahtumaa.

Tarvitseeko tapahtumasta sitten tehdä ilmoitusta? Koska tapahtuman luonne, osanottajien määrä ja poliisin lupakäytännöt voivat vaihdella vuosittain, paras tapa selvittää asia on soittaa Keski-Suomen poliisilaitoksen lupapalveluun hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Poliisilaitokselle kerrotaan, millaisesta tapahtumasta on kyse. Poliisi päättää, tarvitseeko tapahtumasta tehdä ilmoitusta vai ei. (Lähde: Keski-Suomen poliisilaitos ja www.poliisi.fi)

MELUILMOITUS:

Mikäli tapahtumassa soitetaan musiikkia, mikä aiheuttaa selvää melua ja melun leviämistä ympäristöön, on tapahtumasta tehtävä meluilmoitus viimeistään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa. Lisätietoja antaa Jyväskylän kaupungin kaupunkirakennepalveluiden valvontakemisti, puh. 014 266 5184.

(Lähde: www.jyvaskyla.fi/kaupunkirakennepalvelut/ulkotapahtumat/ meluilmoitus, viitattu 30.3.2011)

ARPAJAISET:

Mikäli järjestö myy arpoja, tarvitaan arpajaislupa. Arpajaislupaa ei tarvita, jos arpojen yhteenlaskettu myyntihinta on enintään 2000 euroa ja palkintojen jako tapahtuu samassa tilaisuudessa. Voittojen yhteenlasketun arvon on oltava vähintään 35 % arpojen yhteenlasketusta myyntihinnasta. Pienimmän voiton on oltava vähintään yhtä suuri kuin arvan hinta. Arpajaisia, joihin lupaa ei tarvita, kutsutaan pienarpajaisiksi. Pienarpajaisista on kuitenkin tehtävä tili-
tys/arvontapöytäkirja, jos arpoja myydään oman järjestön

ulkopuolella oleville (ei-jäsenille). Tilitys on säilytettävä yhden vuoden ajan, mutta se on maksuton ja sitä ei tarvitse toimittaa poliisille. Lisää tietoa ja tilitykseen tarvittava lomake löytyy poliisin nettisivuilta: www.poliisi.fi → Luvat → Arpajaisluvut → Pienarpajaiset. (Lähde: www.poliisi.fi, viitattu 4.3.2011)

ELINTARVIKKEET:

Mikäli järjestö myy elintarvikkeita, on tehtävä ilmoitus elintarvikkeiden tilapäisestä myynnistä, valmistuksesta tai tarjoilusta. Ilmoitus on yleensä maksuton, jos kyseessä on alle 2 vuorokautta kestävä tilaisuus ja jos tapahtumassa on kävijöitä alle 500. Ilmoitukseen tarvittava lomake löytyy kaupungin nettisivuilta ja sen voi täyttää ja lähettää suoraan netissä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 2 viikkoa ennen. Lisätietoa ja tarvittava lomake löytyy Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuollon sivuilta otsikosta ”Elintarvikkeiden tilapäinen myynti ja tarjoilu”. Samaiselta sivustolta löytyvät myös henkilöstön yhteystiedot.

www.jyvaskyla.fi/sote/ymparistoterveys/hakemukset

(Lähde: Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuolto, 4.3.2011)

MUSIIKKI:

Mikäli yksittäinen toimija haluaa soittaa tapahtumassa äänitemusiikkia tai elävää musiikkia, tulee toimijan muistaa huolehtia asianmukaisista maksuista tekijänoikeusjärjestöille Teostolle ja Gramexille. Toimijoilla on mahdollisuus hankkia luvat joko yksittäiseen tapahtumaan, tietylle aikajaksolle tai koko vuodelle. Äänitemusiikin soittamisesta tulee maksaa lupa sekä Teostolle että Gramexille. Elävästä musiikista tulee maksaa lupa pelkästään Teostolle. Hinta määräytyy mm. sen mukaan, soiko musiikki tapahtumassa taustalla tai oheisohjelmana.

Esimerkki 1. Järjestö soittaa äänitemusiikkia tapahtumassa taustalla.

Teosto: Taustamusiikin soittaminen ulkotilassa (radio, cd, tv, tietokone) maksaa 14,20 e (ei sis. alv), mikäli kaiuttimia on 1-3. Lupa on voimassa kuukauden.

Gramex: Sovelletaan messujen mukaista hintataulukkoa. Toimijan (eli näyttöil-leasettajan) on maksettava korvaustariffiin mukaan 20,12e (ei sis. alv). Hinta on voimassa koko päivän.

Yhteensä: 34,32 euroa.

Esimerkki 2. Järjestö soittaa elävää musiikkia tapahtumassa taustalla.

Teosto: Elävän taustamusiikin soittaminen ulkotilassa maksaa 14,20 euroa, mikäli kaiuttimia on 1-3. Lupa on voimassa kuukauden.

Yhteensä: 14,20 euroa.

Esimerkki 3. Järjestö soittaa tapahtumassa omatekemää musiikkia joko elävänä tai äänitteenä.

Gramex: Tilausmusiikin soittamisesta ei mene maksua (omakustanne cd tai vastaava).

Teosto: Jos musiikin tekijä ei kuulu Teostoon eikä vastaavaan ulkomaiseen tekijänoikeusjärjestöön, lupa sävellyksen käyttöön pitää pyytää häneltä itseltään. (Muutoin edellä mainitun hinnaston mukaan.)

Yhteensä: 0 euroa.

Muuta huomioitavaa:

Tekijänoikeusjärjestöt vaativat, että äänitemusiikin on oltava alkuperäiseltä cd:ltä tai muulla vastaavalla tavalla soitettua, laillista

musiikkia. Kopioidun tai netistä digitaalisessa muodossa ostetun musiikin soittamiseen tarvitaan erilliset lisenssit.

Mikäli tapahtuma on konsertti tai muu elävän musiikin tapahtuma, tarvitaan Teostolta eri lupa. Taustamusiikiksi luetaan tapahtuman taustalla soiva elävä musiikki tai äänitemusiikki.

Mikäli tapahtumalla on yksi järjestäjätaho, tai järjestävät sopivat, että yksi taholta ottaa vastuun tapahtuman järjestämisestä, voi kyseinen taholta huolehtia koko tapahtuman lupamaksuista. Tällöin summa jää huomattavasti pienemmäksi, kuin jos jokainen toimija maksaisi erikseen omat lupansa. Järjestäjätahon tehtäväksi jää miettiä, kuinka lupamaksut kerätään ja jaetaan eri toimijoiden kesken.

Esimerkkejä, jos tapahtumasta vastaa yksi järjestäjätaho:

Jos tapahtumassa soitetään äänitemusiikkia taustalla, Gramexille maksettava lupa on 24,68 euroa. Tämä kattaisi koko tapahtuman aikana soitetun musiikin, minkä lisäksi Teostolle maksetaan aiemman hinnaston mukainen 14,20 euroa.

Jos tapahtumassa soitetään elävää musiikkia taustalla, Teostolle maksettava lupa on 14,20 euroa. Tämä kattaisi kaiken ulkoilmatapahtumassa esitettävän elävän musiikin.

Lisätietoa ja luvat (viitattu 3.3.2011):

<http://www.teosto.fi/fi/tapahtumat.html>

<http://www.gramex.fi/index.php?mid=489> (Yksittäinen näytteilleasettaja)

<http://www.gramex.fi/index.php?mid=159> (Mikäli tapahtumalla on yksi järjestäjätaho)

(Lähde: Teosto ja Gramex)

MAANOMISTAJAN LUPA TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISTÄ VARTEN:

Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtuma järjestetään Säynätsalon kunnantalon piha-alueella. Tapahtumapaikaksi on vakiintunut kunnantalon/lähikirjaston edessä sijaitseva nurmialue. Aluetoimiston kanssa voi neuvotella siitä, että aluetoimisto hankkii pihatapahtumaan tarvittavan maaluvan. Muussa tapauksessa yksittäisen henkilön, järjestön tai kokonaisen järjestäjäporukan on haettava lupaa itse. Lupaa haetaan kaupunkirakennepalveluista joko sähköisellä tai tulostetulla lomakkeella. Lupamaksun suuruus määräytyy hinnaston ja tapahtuman luonteen mukaan, liikkuen 60-180e välillä. Asiasta voi olla yhteydessä Säynätsalon katumestari Pekka Haataiseen, p. 014 266 5109. Tarvittava lomake sekä lisätietoa löytyy yhdyskuntatekniikan nettisivuilta:

<http://www.jyvaskyla.fi/kaupunkirakennepalvelut/luvut/maanomistajanlupa>, viitattu 7.4.2011.

(Lähde: Jyväskylän kaupungin kaupunkirakennepalvelut, 7.4.2011)

7. Hygienia ja WC

Jokainen toimija vastaa itse omasta hygieniastaan. Erityisesti tämä koskee niitä toimijoita, jotka tarjoavat kävijöille syötävää tai juotavaa (rahaa vastaan tai ilmaiseksi). Ollaan siis tarkkoja hygieniasta ja huolehditaan kävijöiden turvallisuudesta puhtaiden astioiden, välineiden ja käsien avulla. On suotavaa, että elintarvikkeita myyvillä toimijoilla on Elintarvikeviraston myöntämä hygieniaosaamistodistus.

Lisää tietoa hygieniaosaamistodistuksesta (viitattu 3.3.2011):

<http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/hygieniaosaaminen/>

Tapahtuman ajan sekä yleisölle että toimijoille tarkoitetut WC-tilat löytyvät kirjastosta kirjaston aukioloaikoina. Mikäli kunnantalo on auki, myös kunnantalon WC-tilat ovat käytössä.

8. Tiedotus ja markkinointi

Vastuu tapahtuman tiedotuksesta ja markkinoinnista on toimijoilla itsellään. Jokainen toimija hoitaa tiedotusta ja markkinointia omalta osaltaan. Tapahtumasta voi kirjoittaa tiedotteita, joita kannattaa lähettää paikallislehtiin, -uutisiin ja -radioihin. Toimittajia kannattaa vinkata myös hyvästä juttuvinkistä ja kutsua heidät paikan päälle. Toimijat voivat tiedottaa tapahtumasta nettisivuillaan ja mainostaa sitä sosiaalisissa medioissa, kuten Facebookissa. Yksi tehokkaimmista markkinointikeinoista on kertoa tapahtumasta tuttaville ja sukulaisille. Lisäksi on mietittävä, miten tapahtumasta tiedotetaan mahdollisessa Säynätsalopäivien yhteisessä esitteessä ja kuka kirjoittaa tekstin siihen.

Toinen vaihtoehto on nimetä tapahtumalle tiedotusvastaava. Tällöin tiedotusvastaava olisi vastuussa koko tapahtuman tiedottamisesta ja markkinoinnista. Tiedotukselle olisi hyvä suunnitella jonkinlainen aikataulu ja vastuunjako siitä, miten tiedotus päätetään toteuttaa, kuka tekee mitään ja millaisella aikataululla. Tiedotus kannattaa aloittaa hyvissä ajoin ennen tapahtumaa.

Tiedottamisen ja markkinoinnin ero on häilyvä. Tiedottaminen (esim. lehdistötiedote) ei saa koskaan sisältää mainonnallisia tai kaupallisia elementtejä – silloin puhutaan markkinoinnista. Markkinointia tehdessä tulee puolestaan varoa liiallista tyrkyttämistä. Tiedottamista ja markkinointia voi hoitaa monella eri tavalla ja edellä on mainittu vain muutama vinkki. Lisää ideoita löytyy alan kirjallisuudesta ja internetistä.

Seuraavalla sivulla on lueteltuna muutamia paikallismedioita.

Paikallislehtiä:

Säynätsalon sanomat (<http://www.saynatsalonsanomat.fi>)

Suur-Jyväskylän lehti (www.sjl.fi)

Jyväskylän kaupunkilehti (www.jyvaskylankaupunkilehti.fi)

Jyväskylä-lehti (<http://www3.jkl.fi/tiedotus/lehti>)

Keskisuomalainen (www.ksml.fi)

Korpilahti-lehti (www.korpilahtilehti.fi)

Muuramelainen (www.muurame.fi/fi/muuramelainen-lehti)

Paikallisradioita:

Radio Jyväskylä (www.radiojkl.fi)

Yle Radio Keski-Suomi (www.yle.fi/alueet/keski-suomi/radio-keski-suomi)

Paikallisuutiset:

Yle Keski-Suomi (www.yle.fi/alueet/keski-suomi)

Muut tiedotuskanavat:

Kauppojen ilmoitustaulut (kysyttävä lupa)

Yleiset ilmoitustaulut

Facebook

Twitter

Jyväskylän kaupungin tapahtumakalenteri

9. Ohjelmaideoita toimijoille

Toimijat suunnittelevat ja toteuttavat itse oman ohjelmansa sekä lavalle että omalle pisteelleen. Ohjelman on oltava lapsiperheille sopivaa ja päihteetöntä.

Alla on lueteltu vain muutamia ohjelmaideoita. Osa ideoista on poimittu viime vuonna teetetyin kävijäkyselyn pohjalta. Ohjelman suunnittelussa mielikuvituksen käyttö on sallittua!

Mitä pisteillä voisi tehdä?

- kirpputori
- kioski, kahvila
- arpajaiset
- pihapelit
- kasvomaalaus
- yhteisen taideteoksen tekeminen (yhteisötaide)
- järjestön esittelyä toiminnan muodossa
- askartelu
- piste, jossa voi kokeilla esimerkiksi erilaisia urheilulajeja
- leikkimieliset kilpailut

Mitä lavalla voisi tehdä?

- puhujankulma
- järjestön esittely
- musiikkiesitykset
- tanssiesitykset
- näytelmät
- ohjelmaa, jossa yleisö otetaan mukaan (improvisaatioleikit yms.)
- sketsit
- urheilulajien esittely
- työnäytökset
- tietovisa
- henkilöhaastattelut

10. Paikoitus ja järjestys piha-alueella

Autojen parkkeeraus piha-alueella on sallittu vain niille varatuille paikoille. Olisi erittäin suotavaa, että toimijat pitäisivät autojaan muilla kuin kunnantalon parkkipaikoilla. Omien pisteiden rakennus- ja purkuvaiheissa autot voidaan tuoda väliaikaisesti lähemmäs.

Pisteiden järjestäytyminen piha-alueella on vapaamuotoista. Jokainen toimija saa itse valita, mihin rakentaa pisteensä pihalla. Yleisön kannalta olisi suotavaa, että pisteet olisivat kohtuullisen lähellä toistaan. Hyväksi havaittu alue on kirjaston edustalla sijaitseva nurmialue.

11. Äänentoisto ja lava

Tapahtumassa käytetään yhteistä lavaa, jossa jokainen toimija saa vuorollaan esiintyä. Lavaohjelmaa onkin syytä miettiä etukäteen. Lavaohjelman aikataulun toimijat sopivat yhdessä tapahtumapäivänä tai sitä ennen.

Lavan rakentaminen ja purkaminen tapahtuu talkoovoimin. Lavan rakennustarpeet on saatu lahjoituksena UPM:n vaneritehtaalta vuonna 2010. Rakennustarpeet löytyvät Säynätsalon kunnantalon piharakennuksesta, josta ne saa pyydetäessä aluetoimistosta. Lavan purkuvaiheessa rakennustarpeet palautetaan myös samaan paikkaan. Tarvittavat ruuvit ja työkalut on toimijoiden tuotava itse. Toimijat sopivat keskenään, ketkä ottavat vastuun lavan rakentamisesta ja siitä, mihin kohtaan pihalla lava rakennetaan.

Äänentoistona on käytetty vuosina 2009 ja 2010 Säynätsalon alueseurakunnan äänentoistolaitteita (mikrofoni, kaiuttimet). Alueseurakunnan väki on jatkossakin lupautunut järjestämään äänentoiston tapahtumaan. He ovat järjestäneet myös katoksen

lavaa ja äänentoistolaitteita varten. Sekä katos että äänentoisto tulee kuitenkin varmistaa vielä yhteisessä kokouksessa.

12. Säävaraus

Lähtökohtana tapahtumalle on, että se järjestetään ulkona. Tapahtuman siirtäminen sisätiloihin olisi työlästä ja haastavaa varsinkin, jos sisätilat ovat varattuna muuhun käyttöön. Mikäli tapahtumaa ei voida sään vuoksi järjestää pihalla (ukkosmyrsky tai muu vastaava), se joudutaan perumaan kokonaan. Pieni sade ja tuuli ei haittaa – eihän meitä sokerista ole tehty! Mikäli sää muuttuu kesken tapahtuman rajusti, voidaan tapahtuma keskeyttää tarvittaessa. Tapahtuman keskeytyksestä tai peruuttamisesta kokonaan tulee aina sopia yhdessä ja ilmoittaa sitten yleisölle. Muutoksista voi ilmoittaa yleisölle kuuluttamalla niistä lavalla tai kiertelemällä ihmisten luona.

13. Yleisön huomiointi

Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumassa ei olisi mitään järkeä, ellei siellä olisi yhtään kävijää. Siksi on erittäin tärkeää huolehtia yleisön viihtyvyydestä, jotta he tulisivat tapahtumaan uudestaan. Yleisön viihtyvyyttä lisäävät toiminnalliset, mielikuvitukselliset esittelypisteet sekä monipuolinen lavaohjelma. Oman pisteen sijoittelussa kannattaa huomioida liikuntarajoitteiset kävijät. Lavaohjelman tulee olla sellaista, että heikkokuuloisetkin kävijät nauttivat siitä. Jotta tapahtumaan saataisiin myös paljon lapsia ja nuoria, kannattaa tämä huomioida oman pisteen toiminnassa. Haluavatko lapset ja nuoret kerätä mieluummin eri järjestöjen esitteitä kuin pelata jalkapalloa? Millaisesta lavaohjelmasta lapsetkin innostuvat? Kannattaa myös miettiä, mitä itse toivoisi tapahtumalta, jos olisi kävijänä.

Yleisö kaipaa myös tiedotusta. Missä sijaitsevat vessat? Mitä lavalla tapahtuu seuraavaksi? Milloin arvonta suoritetaan? Päivän aikataulu olisi hyvä kirjoittaa vaikkapa isolle kartongille ja kiinnittää sellaiseen paikkaan, josta kaikki sen näkevät. Myös erilaisia opastuskylttejä voi tehdä.

14. Muiden toimijoiden huomiointi

Voimaa ihmisiltä ihmisille -tapahtumaa ei olisi, ellei siellä olisi yhtään toimijaa. Jotta tapahtumaan saadaan sekä uusia että vanhoja toimijoita mukaan, on tärkeää että toimijat viihtyvät tapahtumassa ja kokevat sen hyödylliseksi. Pihatapahtuma huokuu omaperäistä, säynätsalolaista talkoohenkeä, josta kannattaa olla ylpeä.

Toimijoiden on hyvä tietää, mitä kukin omalla pisteellään puuhaa. Jotta sisäinen viestintä saataisiin paremmin toimimaan, jokaisen toimijan kannattaa tiedottaa omista tekemisistään toisille. On jokaisen toimijan etu, ettei päällekkäisiä ohjelmia tai kahta samanlaista pistettä synny. Omista tekemisistä voi tiedottaa jo Säynätsalopäivien palaverissa sekä itse tapahtumapäivänä. Lavaohjelman aikataulu on myös syytä tehdä yhdessä ennen tapahtuman alkua.

Oman pisteen sijoittelussa on myös huomioitava toiset toimijat. Pisteiden sijoittelu vaikuttaa myös siihen, kuinka yleisö viihtyy tapahtumassa.

Mitä enemmän paikalle saadaan eri toimijoita, sitä enemmän myös yleisöä kiinnostaa tulla paikalle. Muiden toimijoiden läsnäolo ei ole pois keneltäkään, päinvastoin. Jos joku toimija vetää paikalle sankoin joukoin väkeä, tuo se samalla kiinnostuneita ihmisiä myös muille pisteille.

15. Turvallisuus ja onnettomuustilanteet

Turvallisuudesta huolehtiminen on yleisötapahtumassa järjestäjän vastuulla. Tapahtumalle on hyvä nimetä turvallisuusvastaava. Turvallisuusvastaava huolehtii yleisestä turvallisuudesta tapahtumassa. Lisäksi turvallisuusvastaava on se taho, johon ollaan yhteydessä, jos jotakin vaarallista tai epäilyttävää uhkaa tapahtua tai tapahtuu. Turvallisuusvastaava on tällaisen tilanteen tullen yhteydessä poliisiin tai palokuntaan.

Mikäli tapahtumassa toimii kortillinen järjestyksenvalvoja, olisi suotavaa että tämä henkilö toimisi turvallisuusvastaavana. Pienimuotoissa tapahtumissa järjestyksenvalvojaa ei yleensä kuitenkaan tarvita, ja turvallisuusvastaavaksi voidaan nimetä joku toimijoista. Jokaisen toimijan on tiedettävä, kuka on turvallisuusvastaava. Tapahtuman turvallisuusvastaava voidaan päättää yhteisesti Säynätsalopäivien palaverissa.

16. Muistilista toimijoille

Yksittäinen järjestö tai toimija:

Ennen tapahtumaa:

Suunnittele oman pisteen ohjelma (huomioithan erityisryhmät)

Hanki tarvittavat luvat ohjelman toteuttamiseen

Hanki tarvittava rekvisiitta ohjelman ja oman pisteen toteuttamiseen

Aikatauluta oma ohjelmasi

Tiedota tapahtumasta omilla kanavillasi, kerro tutuille ja sukulaisille

Muista hygienia ja jätehuolto (muista roskapussit!)

Informoi muita toimijoita omasta ohjelmastasi ja aikataulustasi

Varaudu säähän

Kanna vastuuta eri tehtävistä. Apua tarvitaan mm. lavanrakennuksessa!

Tapahtuman jälkeen:

Siivoa oma pisteesi ja vie roskat mukanas

Vie tuomasi rekvisiitta mukanas

Kiitä muita toimijoita hyvästä yhteistyöstä

Ota yhteyttä uusiin ihmisiin, joihin tutustuit pihatapahtumassa

Anna palautetta viimeistään seuraavassa suunnittelupalaverissa

Mikäli sinulla oli jokin vastuutehtävä, hoida se loppuun asti

Muista tehdä tarvittavat tilitykset ja viranomaisvelvoitteet

Asiat, jotka sovitaan yhteisesti suunnittelupalaverissa:

Hyvissä ajoin ennen tapahtumaa:

Mikä taho kutsuu toimijat koolle Säynätsalopäivien suunnittelupalaveriin?

Mikä taho ottaa päävastuun tapahtumasta, vai tehdäänkö se yhdessä? Mikäli joku taho ottaa päävastuun, huolehtii hän tarvittavista luvista (poisluettuna elintarvikelupa ja arpajaislupa).

Onko maa-alue käytettävissä vai haetaanko lupa? Kuka hakee?

Annetaan palautetta ja keskustellaan viime vuoden ohjelmasta

Toimijat informoivat muita toimijoita omasta ohjelmastaan

Päätetään tapahtumapäivä ja kellonaika

Päätetään, miten hoidetaan markkinointi ja tiedottaminen (tiedotusvastaava vai yhdessä)

Päätetään, ketkä rakentavat lavan

Valitaan tapahtumalle seremoniamestari ja mahdollinen turvallisuusvastaava

Noin kuukausi ennen tapahtumaa

Varmistetaan, että lupa-asiat ovat kunnossa

Kerrataan ohjelma ja suunnitellaan lavaohjelman aikataulu

Aloitetaan markkinointi ja tiedottaminen. Sovitaan vastuunjaosta ja aikataulusta. (Tehdäänkö julisteita, minne jaetaan, kuka jakaa? Entä lehdistötiedotteet? Kuka ottaa yhteyttä toimittajiin?)

Lavanrakentajat sopivat rakennusajan (joko edellisenä päivänä tai tapahtumapäivänä) ja sen, kuka noutaa aluetoimistosta avaimen tarvikevarastoon (saata-villa vain toimiston aukioloaikoina!)

Varmistetaan äänentoisto ja katos alueseurakunnalta

Varmistetaan turvallisuusvastaava ja seremoniamestari

Suunnitellaan, miten pisteet sijoitetaan

Päätetään, tehdäänkö opaskylttejä ja/tai aikataulua isolle kartongille yleisön nähtäväksi. Ketkä tekee?

Tapahtumapäivänä

Lavan pystytys (ellei ole jo tehty), muista omat työkalut ja ruuvit

Opaskylttien teko

Lava- ym. ohjelman kirjoittaminen kartongille

Pisteiden rakennus

Seremoniamestari avaa tapahtuman, juontaa ja tiedottaa yleisöä päivän mit-taan. Lopuksi kiittää yleisöä ja toimijoita paikallaolosta

Tapahtumapäivän päätteeksi

Lavanrakentajat purkavat lavan ja vievät lavatarpeet säilytykseen

Pisteiden purku

Siivotaan alue, mikäli ympäristöön jäi roskia

Kerätään mahdolliset julisteet pois ilmoitustauluilta (sovitaan, kuka kerää ja mis-tä)

Jälkitiedotus hoidetaan viikon kuluessa: esimerkiksi lehdistötiedote paikallisme-dioille sekä sponsoreiden ja muiden toimijoiden kiittäminen (sovitaan, kuka hoi-taa)

17. Hyödylliset kirjavinkit ja nettilinkit

Tapahtumajärjestäjille:

Tapahtuma on tilaisuus - tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen.

Helena Vallo, Eija Häyrinen, Tietosanoma Oy 2010.

Unohda hyvä veli – toimi oikein kulttuurituottajana. Juha Iso-Aho, Elina Lyijynen (toim.) Humanistinen ammattikorkeakoulu 2005.

Käsikirja tapahtumanjärjestäjille – Mitä, miksi, kuinka? Hanna Liskola-Kesonen, SLU 2004.

www.jyvaskyla.fi/kaupunkirakennepalvelut/ulkotapahtumat

- Ulkotapahtuman luvat ja ilmoitukset (viitattu 30.3.2011)

Markkinointiin ja tiedotukseen:

Sissimarkkinointi. Jari Parantainen, Talentum Media 2007.

Pölli tästä. Jari Parantainen, Talentum Media 2008.

Kulttuurituottajan tiedotusopas. Timo Parkkola, Humanistinen ammattikorkeakoulu 2005.

Yhdistyksille, seuroille:

Viisas Arki – Opas yhteisöllisyyteen. Meri Lähteenoksa, Like Kustannus 2008.

Yhdistystoiminnan käsikirja. Kari Loimu, WSOY 2007.

www.yhdistystieto.fi/tietopankki (viitattu 3.4.2011)

- Tietoa mm. yhdistystoiminnasta, tapahtumien järjestämisestä ja yhdistyslaista

